

Sigtunastiftelsen
Hösten 2026

Magasin

*Med hela
höstens
program!*

*"Välkommen till
humanismens högborg"*

LEDARE AV HELLE KLEIN

*Jag har fått behålla min
idealism och mitt engagemang
– Birgitta Ohlsson om cancer
och kampen för demokratin.*

*Honungssommelier
Eva Backen välkomnar
100 000 nya gäster på
Sigtunastiftelsen.*

*Den kristna länken
– Om Sigtunas betydelse
för motståndsrörelsen
under andra världskriget.*

Välkommen till humanismens högborg

I vintras visade vi filmen *Den svenska länken* på biograf Gröna Ladan. Humoreliten med Henrik Dorsin i spetsen gestaltar berättelsen om den grå eminensen på utrikesdepartementet, Gösta Engzell. Med sin administrativa förmåga och starka etiska kompass kom han att rädda tusentals judiska flyktingar till Sverige.

Sigtunastiftelsens egen Gösta Engzell hette Harry Johansson. Han rekryterades från kristna studentrörelsen i Lund till att bli Manfred Björkquists assistent. Senare blir han chef för det Nordiska Ekumeniska Institutet som Björkquist grundar 1940 på Sigtunastiftelsen. Under kriget och nazisternas härjningar i Europa blir institutet i all hemlighet en sambandscentral för tyska motståndsmän.

En av de mest kända motståndsmännen hette Dietrich Bonhoeffer vars berättelse vi har berättat tidigare. Men det visar sig att det var betydligt fler antinazistiska motståndsmän som kom till Sigtunastiftelsen och utbytte information. Spindeln i nätet var Harry Johansson. Läs vår kultur- och bibliotekschef Anders Claessons spännande essä "Den kristna länken".

Förra året kom boken *Tisdagsklubben – Amelie Posses antinazistiska motståndsrörelse* av Johan Erséus ut. En hemlig antinazistisk förening skapades av intellektuella i Stockholm under kriget. Manfred Björkquist och Harry Johansson samlade en liknande grupp som kom att kallas Sigtunagruppen. De sågs regelbundet under hela kriget och resonerade om hur de bäst kunde stötta den spirande demokrati-rörelsen som trots allt fanns i Tyskland och som offrade livet i kampen mot Hitler.

Som en röd tråd i Sigtunastiftelsens historia går alltsedan starten 1917 försvaret av människovärdet, bildningen och demokratin. Det kan handla om att värna det fria ordet genom diktarkonferenser på 1930- och 40-talen och att vi varje år ger generösa vistelsestipendier åt författare som behöver en rofylld plats för sitt skapande. Det kan också handla om vårt arbete med Abrahams Barn. Läs om de speciella julkrubbevisningarna som vi har i december. Kolla också in vårt symposium 5 september på temat Motståndskraft där vi lär av historien och tar ut riktningen för framtiden. Alla tre ordföranden för LO, TCO och SACO medverkar.

Till vår värdegrund hör även hållbarheten, den sociala och ekologiska. I samarbete med Eva Backen och Sigtuna

Helle Klein, direktor.

Slottshonung har vi nu två bikupor där drottning Astrid regerar i den ena och prinsessan Ingegerd i den andra. Biodling och egen honungsproduktion hjälper oss att värna den biologiska mångfalden liksom kulturhistorien och hantverket. Låt dig inspireras av vår köksmästare Morgan Fredrikssons recept på en god skördesallad med honungsvinägrett.

Till Sigtunastiftelsen kan du komma som konferensgäst eller privatgäst. Här kan du i dialog med andra dryfta vår tids angelägna frågor eller bara njuta av underbar mat och musik eller leva en helg i retreatens förunderliga tystnad. Här får du bara vara dig själv.

Välkommen till humanismens högborg där gästfrihetens idé råder och försvaret av människovärdet aldrig upphör.

A handwritten signature of Helle Klein in black ink.

HELLE KLEIN | DIREKTOR

INNEHÅLL

- 6 **100 000 NYA GÄSTER PÅ SIGTUNASTIFTELSEN**
Möt Sigtunas honungssommelier Eva Backen.
- 10 **RECEPT**
Skördesallad med honungsvinägrett.
- 12 **JAG ÄR HÄRDAD MEN INTE FÖRHÄRDAD**
Intervju med Birgitta Ohlsson om hennes kommande bok *Hon jag en gång var*.
- 16 **ANN FRÖSSÉN MÅLAR SIN RÄDSLÄ FÖR HAVET**
Om höstens konstutställning *Ett kommatecken i livets mening*.
- 18 **JULKRUBBAN – EN MÖTESPLATS I MÅNGFALDSSAMHÄLLET**
Elisabet Mattizon Armgard berättar om Abrahams Barns krubbvisningar.
- 20 **HEDNINGARNA OCH DE ANDRA**
Krönika av Cristina Grenholm.
- 22 **BOKTIPS FRÅN BIBLIOTEKET**
- 24 **DEN KRISTNA LÄNKEN**
Essä om Harry Johansson och Sigtunas betydelse för tyska motståndsrörelsen under andra världskriget.
- 30 **HÖSTENS KALENDARIUM**
Alla Sigtunastiftelsens evenemang under hösten.

Läs tidigare nummer av Sigtunastiftelsen Magasin på nätet.
www.sigtunastiftelsenmagasin.se

Sigtunastiftelsen Magasin | Hösten 2026

Ansvarig utgivare
Helle Klein

Redaktör
Sofia af Geijerstam

Grafisk design
Cecilia Udemark Péterfy

Omslagsbild
Helle Klein, direktor, porträtterad
av Magnus Aronson

Medverkande i detta nummer
Anders Claesson
Elin Cullhed
Kerstin Dillmar
Anne Engel
Sofia af Geijerstam
Lisbeth Gustafsson
Cristina Grenholm
Emanuel Karlsson
Helle Klein
Elisabet Mattizon Armgard

Tryckeri
Stibo Complete
– ett miljöcertifierat tryckeri

Papper
Amber Graphic

Adress
Sigtunastiftelsen
Box 57, 193 22 Sigtuna

Telefon
+46 (0) 8 592 589 00

E-post
info@sigtunastiftelsen.se

Webb
www.sigtunastiftelsen.se
www.sigtunastiftelsenmagasin.se

Följ oss gärna i våra sociala kanaler

 Instagram

 Facebook

 LinkedIn

Sigtunastiftelsen
är en Svanenmärkt
anläggning.

NOTISER

Teologer, arkitekter och direktörer möts på bokmässans nya scen *Teo i Tiden*

Årets bokmessa i Göteborg får en helt ny scen, *Teo i Tiden*, med fokus på teologi och nutidsfrågor. Arkitekten Gert Wingårdh samtalar om hur vi skapar andrum i städerna och direktörer från näringslivet reflekterar kring tro och ledarskap. Den nya översättningen av NT 2026 präglar också flera programinslag.

– Vi vill ge ett teologiskt perspektiv på vår tids aktuella frågor och förhoppningsvis också skapa lite oväntade möten mellan forskare, kyrka, kultur och näringsliv, säger Helle Klein, direktör på Sigtunastiftelsen och en av initiativtagarna till *Teo i Tiden*. Temat för kommande bokmessa är folkbildning, något som också präglar programmet för *Teo i Tiden*, som är en samverkan mellan Sigtunastiftelsen, *Teo Talks*, Joachim Berner/Gårdaverken och Lunds Missionssällskap. Men framför allt vill scenen hitta nya vinklar och perspektiv. *Teo i Tiden* kommer bland annat att lyfta frågor om mystik, försoning och konsten att bekämpa auktoritära ledare.

Scenen har också ett starkt internationellt inslag, med bland annat FN:s rådgivare Azza Karam och biskop Thomas från den koptiska kyrkan i Egypten. *Teo i Tiden* gästas också av ärkebiskop Martin Modéus som medverkar i ett samtal om Folkkyrkan och nationalismen tillsammans med Arne Rasmussen, professor i systematisk teologi.

– Vi tycker det är viktigt att problematisera vår egen kristna historia och också våga ta upp det som skaver. Det hör till bildningen att reflektera över både det som är bra och det som är mindre bra, säger Helle Klein.

Kortfilmskväll med framtidens filmskapare

På Sigtuna folkhögskola finns en av Sveriges främsta filmutbildningar. Den 9 november visar studenterna för första gången sina alster på hemmaplan under en kortfilmskväll på biograf Gröna Ladan. Filmerna som visas är *Världen utanför* av Mariana Rokhlin, *8 minuter och 20 sekunder* av Tyra Lindeblad, *Blå läppar* av Melissa Grönqvist, *Quidditas* av Frida Stenberg, *Ålskvärd* av Luise Hedenvind, *Gröna Fingrar* av Tilde-Li Alvsilver och Ferdinand Hardy och *Stanna* av Matilda Lindfeldt. Flera av dem har redan belönats och uppmärksammats på filmfestivaler i Sverige och internationellt.

– Framför allt är det filmer som vågar berätta. Med humor, svärta, värme och ett eget tilltal skildrar de en samtid som många känner igen sig i, men som sällan får ta plats på bioduken, säger Alexander Onofri, lärare på filmutbildningen vid Sigtuna Folkhögskola.

Sigtunastiftelsen startar ny ledarskapsutbildning

Sigtunastiftelsens direktör Helle Klein, författaren Pernilla Glaser och Susanna Alexius, docent i företagsekonomi kommer under hösten 2026 och våren 2027 att leda en helt ny utbildning för högre chefer. Det övergripande temat är "Hålla i rörelse", en formulering som fångar utmaningen i att vara chef och ledare i en alltmer splittrad samtid. Kursen består av fyra internat där deltagarna utforskar hur ledarskap kan utvecklas genom tillämpning av ett mer humanistiskt och konstnärligt perspektiv.

– Jag har alltid varit intresserad av ledarskapsfrågor men ofta saknat mixen av konst, kultur, det existentiella och ledarskap. Därför känns det så spännande att tillsammans med två så erfarna ledarskapskonsulter som Pernilla Glaser och Susanna Alexius skapa en ny typ av ledarskapsutbildning som passar in i Sigtunastiftelsens miljö och idéarv, säger Helle Klein.

NOTISER

Sigtuna Art Walk bjuder in till konstmingel

Första helgen i september är det återigen dags för Sigtuna Art Walk, helgen då Sigtuna stads konstnärer öppnar sina hem och ateljéer för den konstitresserade allmänheten.

– Det som gör Sigtuna Art Walk speciellt är att besökarna får komma bakom kulisserna och möta konstnärerna och konsthantverkarna bakom verken. Det skapar personliga möten och samtal som sällan uppstår i traditionella utställnings-sammanhang, säger Anna Forster, arrangör och medverkande konstnär.

Sigtuna Art Walk inleds redan på fredag kväll den 4 september med vernissage i Kryptan på Sigtunastiftelsen där varje medverkande konstnär ställer ut varsitt verk i en samutställning. Ett tillfälle för alla konstnärer att möta både varandra och publiken inför den kommande helgen.

– Vernissagen och samutställningen på Sigtunastiftelsen blir ett fantastiskt tillfälle att få en överblick över årets medverkande konstnärer inför helgens konstrunda. I Kryptan kan besökarna upptäcka ett verk från varje konstnär samtidigt som det skapas en inspirerande mötesplats i en unik miljö, säger Anna Forster.

FOTO: ANNA-MARIA BLOMQUIST

Anna Forster,
arrangör och konstnär.

KONSERT & KRÄFTSKIVA

NILS LANDGREN & IDA SAND LÖRDAG 5 SEPTEMBER 20.00

*Njut av en av de sista ljumma kvällarna och gå på utomhuskonsert med Nils Landgren och Ida Sand.
Före konserten bjuder restaurangen in till en klassisk kräftskiva i Rosengården.*

FOTO: NIKOLA STANKOVIC

FOTO: NIKOLA STANKOVIC

NILS LANDGREN "Mr Red Horn" är en av Sveriges mest mångsidiga musiker. Med sin karakteristiska röda trombon och sitt personliga uttryck rör han sig obehindrat mellan jazz, funk och soul. Denna kväll spelar han tillsammans med sitt band och sångerskan och pianisten **IDA SAND**.

KONSERTBILJETT 350 KR

KONSERT & KRÄFTSKIVA 1 145 KR

KRÄFTSKIVA, KONSERT & HOTELLPAKET (LOGI & FRUKOST) 2 145 KR P.P.

KVÄLLENS MENY

Klassiska kräftor, kräftor creole style, röka räkor, pajer, ostar, såser och sallader, dessert & kaffe

Boka evenemanget på

www.sigtunastiftelsen.se

100 000 nya gäster på Sigtunastiftelsen

Det surras ordentligt bland Sigtunastiftelsens nya gäster. 100 000 bin har flyttat in bakom kryddträdgården och till hösten väntar resultatet av deras flitiga arbete. 30 kilo nyslungad honung med smak av Sigtunastiftelsen.

– De verkar trivas jättebra. Här finns en fantastisk mångfald av blommor och växtlighet, säger Eva Backen, honungssommelier och ansvarig för satsningen på honungsupplevelser hos Sigtuna Slottsprodukter.

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM · FOTO | MAGNUS ARONSON

FÖR SIGTUNABON Eva Backen vaknade intresset för biodling under pandemin. Som utbildad civilekonom hade hon under många år arbetat inom näringslivet, men när företaget hon arbetade på gick i konkurs började hon på allvar fundera över att byta riktning. Eva och hennes man hade nyligen skaffat egna bikupor och ju mer hon lärde sig desto större blev intresset för binas förunderliga värld. Till slut tog hon steget att satsa på allvar och utbildade sig i honungssensorik och honungsbedömning i Bologna i Italien.

– Känner du? Den här gula är en typisk rapshonung. Den här lite mörkare har smak av bovete. Och den här... en typisk solroshonung, säger Eva, och drar in doften som handlade det om ett tjugigt årgångsvin.

Och jämförelsen är inte långt borta. Honung, precis som vin, påverkas av jordmån, växtlighet och klimatförhållanden.

– Sigtunastiftelsens honung kommer få sin alldeles egna smak med prägel av rosorna, äppelträdgården och den gamla murgrönan som blommar sent och ger viktig nektar under hösten, förklarar Eva.

ETT SENSORISKT UNIVERSUM

Iklädd täckande skyddsdräkt, handskar och gummistövlar väcker hon onekligen uppmärksamhet bland Sigtunastiftelsens gäster när hon styr stegen genom rosengården bort mot bikuporna. När locket lyfts av sprider sig en sötaktig doft, en tydlig värme och ett lågfrekvent sövande ljud. Självt brukar hon ofta slå sig ner en stund vid kupan hemma i trädgården.

– Att bara sitta där och iaktta är nästan meditativt, säger hon.

Just den här dagen, som av en händelse råkar vara internationella världsbidagen, är luften varm av vårsolen och det råder en febril verksamhet med täta inflygningar vid ingången. Ett tränat öga kan se att

"Att bara sitta där och iaktta är nästan meditativt."

några bin utför en så kallad vippdans, ett sätt att kommunicera till de andra bina om var de kan hitta de bästa blommorna för dagen, förklarar Eva.

– För mig och min man började intresset i ett engagemang för naturen och samspelet mellan bin, växter och människor. Men ganska snabbt växte det till något mycket större. Jag upptäckte att honung inte bara är något sött som man har på frukostbordet, utan ett helt sensoriskt universum med biologisk mångfald, kulturhistoria och hantverk.

Hon puffar lite rökt lavendel över bisvärmen för att lugna ner stämningen innan hon visar kupans olika skikt. I mitten finns barnkammaren där ägg, larver och puppor utvecklas. Lite högre uppligger matförrådet där bina fyller celler

med nektar som torkas till honung och sedan täcks med ett vaxlock när cellen är fylld. Och någonstans därinne i myllret av 100 000 bin finns drottningen.

TYDLIGA ANSVARSOMRÅDEN OCH UPPGIFTER

Det är att fascineras att höra Eva berätta om bikupans organisation med olika ansvarsområden och uppgifter. Man börjar som "städarbi" och hjälper till att hålla snyggt och rent för att sedan avancera till "barnskötare" som matar larver. Därefter blir man "byggare" som producerar vax och bygger kakor, för att sedan ta nästa karriärsteg och bli "dörrvakt" som skyddar ingången mot inkräktare. Slutligen har man kvalificerat sig för att flyga ut i den stora världen och samla in ►

"På kontinenten, särskilt i Italien och Frankrike, har man i generationer talat om honung på samma sätt som vin — med terroir, doft, textur och ursprung."

nektar, pollen och vatten. Alla arbetande bin är honor. Han-bina, eller drönarna som de också kallas, har bara ett enda uppdrag. Att para sig med drottningen. När vintern sedan kommer kastas de oftast ut ur kupan eftersom de inte längre fyller någon uppgift.

DROTTNING ASTRID OCH PRINSESSAN INGEGERD

Eva vänder varsamt på bikupans spärrgaller i jakt på kupans drottning Astrid, en medveten blinkning till Olof Sköt-

konungs hustru med samma namn. I den andra bikupan regerar prinsessan Ingegerd, dotter till Astrid både historiskt och i Sigtunastiftelsens bikupor. Varken Astrid eller Ingegerd vill visa sig denna dag. Och kanske är det förståeligt att de inte har tid för pressbesök. Under högsäsong lägger en drottning närmare 2000 ägg om dagen.

De senaste åren har Eva ägnat större delen av sin vakna tid åt honung. Till sammans med sin man har hon ordnat bisafaris och honungsprovningar hem-

ma i Sigtuna och hon har representerat Sverige och svensk honung på den internationella världskongressen Apimondia (Apis betyder bi på latin.) Att få möta andra producenter som delar samma passion inspirerade.

– På kontinenten, särskilt i Italien och Frankrike, har man i generationer talat om honung på samma sätt som vin — med terroir, doft, textur och ursprung. Där köper man inte bara "en honung", utan väljer honung efter råvara, maträtt och smakprofil. Kastanjehonung används

Sensoriskt universum.

För honungssommelier Eva Backen är honung mer än något sött på frukostbordet. Det är ett sensoriskt universum med biologisk mångfald, kulturhistoria och hantverk.

till exempel i färsk tagliatelle för sin djupa umami, medan annan honung kombineras med ostar, nötter, frukt eller bär. Den matkulturen vill jag även introducera här i Sverige.

Hon har också startat Sigtuna Pollination Partner Program där företag kan vara med och bidra till att skapa fler bismåhällen. Konkret innebär det att man upplåter plats för bikupor och samtidigt är del av ett pedagogiskt arbete där man ökar kunskapen om pollinatörernas betydelse för biologisk mångfald och livsmedelsförsörjning.

– För mig handlar det här arbetet om något större än honung. Det handlar om att vara en del av ett sammanhang som betyder något på riktigt. När människor får möta bin på nära håll så händer det saker. Honung blir inte längre bara en produkt, utan en berättelse om natur, landskap, samarbete och ansvar för kommande generationer. ●

HONUNGSPROVNING PÅ SIGTUNASTIFTELSEN

FÖLJ MED PÅ EN SMAKRESA IN I BINAS FASCINERANDE VÄRLD!

Tillsammans med EVA BACKEN certifierad honungssommelier, får ni upptäcka honung som ni aldrig smakat den förut. Provningsen kan kombineras med inslag från köket – där smakerna möts i oväntade kombinationer – och ger en upplevelse som är både lärorik, njutbar och hållbar. En aktivitet som passar lika bra för konferensgruppen som vill ha något annorlunda och minnesvärt, som för sällskapet som vill fördjupa sig i lokal smak och tradition.

Aktiviteten tar 60 – 90 minuter.

08 592 589 00

bokningen@sigtunastiftelsen.se

**TIPS PÅ LOKALA OSTAR I NÄRHETEN
AV SIGTUNA**

SKOGSBACKENS OST

skogsbackensost.se

– småskaligt gårdsmejeri i Uppland med handgjorda ostar. Deras mildare färsk- eller mögelostar passar fint mot honung, päron och bondbönor.

RÖ GÅRDSMEJERI

rogardsmejeri.se

– hantverksmejeri i Roslagen som gör bland annat färskostar och krämiga ostar med mycket karaktär. En krämig färskost härifrån skulle ge ett mjukare alternativ till getost.

SMAKRIKET.SE

smakriket.se

– tillverkar ko- och getostar i Uppland och är särskilt känt för sin prisbelönta hårda getost Löfstalund. Den skulle vara väldigt god hyvlad eller lätt gratinerad i salladen.

RECEPT

SKÖRDESALLAD MED GETOST & HONUNGSVINÄGRETT

Honung, varm getost, päron och nyskördade betor är en oslagbar kombination. Ge dig ut i trädgårdslandet och se vad som finns att skörda. Kanske hittar du någon ätbar blomma som gör tallriken extra vacker? Med ett nybakat bröd har du en härlig sensommarlunch.

SKÖRDESALLAD (4 PERSONER)

2 SMÅ HJÄRTSALLAD ELLER ROMANSALLAD
100 G FRISÉSALLAD ELLER ANNAN KRISPIG SALLAD
150 G RÖDKÅL, GROVT SKUREN
4 SMÅ RÖDBETOR, KOKTA ELLER ROSTADE
6–8 RÄDISOR, TUNT SKIVADE
100 G SVARTKÅL ELLER GRÖNKÅL
2 FASTA PÄRON, KLYFTADE
150 G BONDBÖNOR, SKALADE
200–250 G GETOST I RULLE
1 MSK HONUNG TILL GETOSTEN
FÄRSK PERSILJA
ÄTLIGA BLOMMOR TILL GARNERING (VALFRITT)

GÖR SÅ HÄR:

Sätt ugnen på 200°C. Lägg rödkål och päronklyftor på en plåt, ringla över lite olivolja och rosta cirka 15–20 minuter tills de fått fin färg. Skär getosten i generösa skivor. Lägg på bakplåtspapper, ringla över lite honung och baka i ugnen 6–8 minuter tills den blir varm och mjuk. Koka bondbönorna i lättsaltat vatten 1–2 minuter. Kyl snabbt och skala dem vid behov. Fräs svartkål eller grönkål hastigt i lite olja tills den mjuknar lätt.

HONUNGSVINÄGRETT

1 DL HONUNG
1–2 MSK CHAMPAGNEVINÄGER
2 MSK VATTEN
SALT
SVARTPEPPAR

GÖR SÅ HÄR

Vispa ihop honung, champagnevinäger och vatten. Smaka av med lite salt och svartpeppar. Justera syran med mer vinäger om du vill ha mer friskhet.

MONTERA SALLADEN

Lägg salladsbladen som bas. Fördela rödbetor, rödkål, svartkål, päron, rädisor och bondbönor. Placera den varma getosten i mitten och skeda över honungsvinägrett. Toppa med persilja och eventuella blommor. Servera direkt, gärna med ett gott surdegsbröd vid sidan av.

• RECEPT AV KÖKSCHEF MORGAN FREDRIKSSON •

JAG ÄR HÄRDAD – MEN INTE FÖRHÄRDAD

– Jag har fått behålla min idealism och mitt engagemang, säger **BIRGITTA OHLSSON**.

Jag har fått en större mental styrka efter femtio cellgiftsbehandlingar och tar inte så illa vid mig längre av alla påhopp och nålstick i politiken. Jag är mer härdad – men inte förhärdad.

TEXT | LISBETH GUSTAFSSON
FOTO | MAGNUS ARONSON

BIRGITTA OHLSSON har en särskild närhet till Adolf Fredriks kyrka i Stockholm. Den skulle bli hennes begravningskyrka om hon inte hade överlevt den aggressiva bröstcancern som drabbade henne 2021. Allt var planerat i detalj inklusive gravplatsen ute på kyrkogården. Nu kommer hon i flygande fart från ett valmöte i Uppsala och vi möts framför altarringen i kyrkan. Vem är hon idag och vilka livslärdomar bär hon med sig?

DET HAR INTE varit enkelt för Birgitta Ohlsson att skriva boken om sin kamp mot två dödliga cancerformer inom loppet av tre år. *Hon jag en gång var* (Bokförlaget Forum) är en sårbar och ärlig skildring om att leva med skalligt huvud, likblek hud, ett ansikte utan ögonfransar och avklippta flätor. Hon ville skriva en bok, säger hon, för att "jag saknar henne så mycket, hon jag en gång var."

VI HAR FÅTT låna två stolar och sitter i eftermiddagssolen under de höga fönstren i kyrkans kor.

– Allt började med att jag missade en mammografitid i januari 2021. Jag hade fått tjänst vid *National Democratic Institute* i Washington våren 2020 men flytten blev försenad på grund av pandemin. Jag satt i videomöten dagarna i ända om det som hände i USA. Kongressen hade stormats, den amerikanska demokratin var attackerad inifrån och jag var intensivt upptagen av jobbet.

– Efter några månader upptäckte jag att något var fel. En sommarkväll när jag skulle natta mina döttrar kände jag en ovanlig stelhet i ena bröstet och armhålan. Dagen efter ringde jag min husläkare och blev akut remitterad till Karolinska sjukhuset för mammografi och ultraljud. Diagnosen var bröstcancer, spridd med metastaser till lymfkörtlarna i armhålan.

UNDER DE KOMMANDE två åren fick Birgitta Ohlsson trettiofyra omgångar med cellgifter. Ena bröstet opererades bort liksom ett stort antal lymfkörtlar. Familjen var nu bosatt i Washington och själv arbetade hon heltid med demokratifrågor under hela behandlingsperioden. Efter bröstcancern hoppades hon att livet skulle återgå till det normala. Men i januari 2024 slog en ny cancer till – snabbt och utan förvarning.

– Vi hade haft en helt vanlig helg med barnen, sportat och shoppat när jag plötsligt började kräkas efter middagen. Nästa dag åkte vi till akuten och där konstaterades först att jag hade lunginflammation och svår blodförgiftning, sepsis. Jag hade dessutom fått terapiorelaterad akut leukemi, orsakad av cellgifterna som skulle rädda mig från bröstcancern. Det drabbar bara en halv procent av alla bröstcancerpatienter och utan behandling riskerar man att dö inom ett par veckor.

I höst kommer
Birgitta Olsson till
Sigtunastiftelsen för att
berätta om sin nya bok
Hon jag en gång var.

PROBLEMET VAR ATT hon hade nått sin livstidsdos av cellgifter. Läkarna provade sig ändå fram med nya moderna cellgifter. Kroppen blödde men klarade inte mer och blodvärdena var kritiska. Efter femtio dagar på sjukhus var det enda som återstod en stamcellstransplantation men läkarna tvekade. Hon fick veta att femton procent dör av själva transplantationen och att tjugo procent riskerar att få tillbaka bröstcancern i en aggressiv form. Det är nu läkarna börjar tala om palliativ vård, att hennes kropp inte klarar en tyngre behandling – men Birgitta kunde inte ta in det. Kanske ett utslag av förnekelse, tänker hon, men också en järnvilja att inte ge upp.

– Jag talade mycket med min man, mina föräldrar och mina barn och fick – inte en uppenbarelse – men jag blev väldigt övertygad om att jag skulle göra en stamcellstransplantation. Det var mitt livs svåraste beslut, men allt gick bra och efter tre veckor skrevs jag ut från sjukhuset om än med vissa restriktioner.

– Mediciner kommer jag att behöva äta under resten av mitt liv för att hålla bröstcancern och leukemin i schack. Mitt immunförsvar är inte det bästa och det tar tid att komma i kapp med alla vaccinationer. Efter en stamcellstransplantation är man som en nyfödd bebis med noll vaccinationer i kroppen. Men det går framåt!

DET ÄR EN HOPPFULL Birgitta som möter oss i Adolf Fredriks kyrka. Nu planerar hon inte längre för sin begravning utan för att leva och göra världen bättre. Hon har valt att vara öppen om sin sjukdom för att det kan hjälpa andra. Hon berättar också om trons betydelse genom livet, liksom tvivlets i mörka stunder.

– Jag har alltid haft lätt att finna andlighet och ro i kyrkan. Som liten gick jag i Örebromissions söndagsskola hemma i Tokarp ►

*"Men när jag fick bröstcancer fick
jag problem med min tro.
Jag blev jag nästintill gudsförnekare.
Och när leukemin slog till blev det
Bye, bye God!"*

utanför Linköping. Det gjorde alla eftersom det bara var Filadelfia som hade söndagsskola. Mina föräldrar har alltid varit aktiva i Svenska kyrkan och mina morföräldrar i Västerbotten var religiösa. Min man och våra döttrar tillhör den judiska församlingen och vår yngsta dotter blir snart *bat mitzva*.

– Men när jag fick bröstcancer fick jag problem med min tro. Jag blev jag nästintill gudsförnekare. Och när leukemin slog till blev det *Bye, bye God!*

I WASHINGTON VÅRDADES Birgitta på ett jesuitiskt katolskt sjukhus i nästan femtio dagar. Där kom ständigt pastorer och erbjöd henne samtal men hon tackade länge nej. En askonsdag när allt kändes väldigt mörkt bjöd hon ändå in en svart kvinnlig baptistpastor som tecknade korset på hennes panna. "Kom ihåg, o människa, att du är jord, omvänd dig och tro evangelium". På nattygsbordet stod en ikon som hon fått av vännen och prästen Cecilia Wikström och runt armen hängde en Frälsarkrans. Hon minns hur hon stirrade på Nattens pärla och tänkte på orden: "För att uppleva dagen måste man utstå natten".

– Jag känner igen mig i bibliska karaktärer som Job som upplevde sig utsatt för orättvist lidande. Varför händer detta mig, var också min fråga. Jag har försökt att göra gott i mitt liv och stöttat andra. Och ändå ...

BIRGITTA HAR ALLTID stått nära sina föräldrar och de har gett henne mycket stöd. Pappan reste flera gånger till USA för att sitta vid hennes sida på sjukhuset. Mamman skrev långa innerliga brev med fina dikter, psalmer och intervjuer med människor som över-

levt cancerdiagnoser. Hon minns dikten av Karin Boye:

Men det kommer nätter, de kommer och de kommer igen, då man måste se om sina gränser och flytta sina märken, då man måste finna sig till rätta med nya och förödmjukande upptäckter.

DET HAR GÅTT några år sedan Birgitta Ohlsson skrev boken *Duktiga flickors revansch*. Det var samma år, 2017, som hon utmanade Jan Björklund om partiledarposten i Liberalerna. Problemet är inte att kvinnor satsar för högt, utan att de satsar under sin för många, var hennes budskap. Hon ville visa att hon stod för en annan typ av liberalism som inte samarbetar med högerkonservativa och auktoritära partier. När kritikerna försökte få bort henne tappade hon till slut lusten och lämnade politiken. Som alltid med ett visdomsord, den här gången citerade hon Ingrid Bergman: "Framgång är att få det du vill ha. Lycka är att vilja ha det du får."

VEM ÄR DÅ BIRGITTA OHLSSON idag efter otaliga sjukhusvistelser, operationer och biopsier? Är hon fortfarande den duktiga flickan?

– Ja, men den duktiga flickan har lärt sig att ta emot. När jag blev sjuk överraskades vi av den stora generositeten från arbetskamrater som kom med stora lasagnebrickor och erbjöd sin hjälp. USA kan verka hårt och kallt på många sätt – 27 miljoner människor har inga sjukförsäkringar – men det finns en fantastisk generositet hos amerikanerna. Som svenskar blev vi först förvånade och jag minns att maken sa: "Tror de inte att jag kan laga mat till mina barn?"

I SITT SOMMARPROGRAM i P1 2024 delade hon ett visdomsord av Martin Luther King:

Vi måste acceptera begränsade besvikelser men aldrig förlora vårt obegränsade hopp. Så är det också för Birgitta Ohlsson, hon har inte förlorat hoppet. Visst kan hon sakna den hon en gång var, men kärnan är intakt.

– Jag har fått behålla min idealism och mitt engagemang. Jag har fått en större mental styrka efter femtio cellgiftsbehandlingar och tar inte längre så illa vid mig av alla påhopp och nålstick i politiken. Jag är mer härdad – men inte förhärdad. ●

HÖSTENS KULTURHELGER

Börja helgen med musik, litteratur, konst och god mat på vackra Sigtunastiftelsen.

I erbjudandet ingår övernattnings, fredag – lördag, entré till konsert, författarmöte och vernissage samt frukost, lunch och eftermiddagskaffe.

KONSERT

MAGNUS LINDGREN - JAZZ BY FOUR
FREDAG 16 OKTOBER 20.00

Magnus Lindgren är en av Sveriges mest framstående musiker på tenorsaxofon, flöjt och klarinett. Denna kväll spelar han med Daniel Karlsson, piano; Josef Karebäck, bas och Robert Ikiz: trummor.

KONSERT

TOMAS ANDERSSON WIJ
FREDAG 4 DECEMBER 20.00

En av landets mest uppmärksammande textförfattare och berättare som bjuder motstånd mot de tvärsäkra svaren och med sin karaktäristiska röst framför melodier som stannar kvar. Denna kväll spelar han tillsammans med pianisten Andreaz Hedén.

FÖRFATTARSAMTAL

BIRGITTA OHLSSON
LÖRDAG 17 OKTOBER 11.00

I den nya boken *Hon jag en gång var* ut kämpar Birgitta Ohlsson ett tvåfronts krig. Ett mot cancer i den egna kroppen och ett mot demokratis sönderfall globalt. Möt henne i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

FÖRFATTARSAMTAL

TOMAS BANNERHED
LÖRDAG 5 DECEMBER 11.00

I romanen *Den oduglige* återvänder Tomas Bannerhed till barndomens Småland och tecknar ett porträtt av ensamhet och samhörighet, av längtan efter kärlek och ömhet. *Den oduglige* är en syskonroman till debutromanen *Korparna*. Möt honom i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

KONSTVERNISSAGE

LÖRDAG 17 OKTOBER 14.00

Karl Patric Näsman arbetar i gränslandet mellan måleri och skulptur och hämtar inspiration från arkitektur, dess material och enkla geometriska former. Utställningens titel *Arch* syftar både på Sigtunastiftelsens arkitektur med dess karaktäristiska valv och på det arkitektoniska i konstnärens arbeten.

KONSTVERNISSAGE

LÖRDAG 5 DECEMBER 14.00

ANN FRÖSSÉN

ETT KOMMATECKEN I LIVETS MENING

I nästan fyrtio år har konstnären Ann Frössén skildrat hav och vatten. Verken är ofta i monumentalt format, som ett eko av den känsla havet kan väcka hos oss. Ann Frössén är verksam i Stockholm och Paris och arbetar med måleri i storformat, offentlig konstnärlig gestaltning, skulptur, teckning, grafik, film och fotografi.

Boka biljetter & helgerbjudanden på
www.sigtunastiftelsen.se

ANN FRÖSSÉN

*målar sin rädsla
för havet*

TEXT | KERSTIN DILLMAR · FOTO | KJELL ÅKE NILSSON

ANN FRÖSSÉN ÄR rädd för havet. Vågorna som tornar upp sig, det blåsvarta djupet, den stilla grönskimrande illusionen av yta och vinden som piskar upp vattenkaskader av grått och vitt – havet fyller henne med en stark ihållande rädsla.

ÄNDÅ HAR ANN FRÖSSÉN i närmare fyrtio år målat just hav. Hur kommer det sig att man väljer att avbilda just det som fyller en med fasa?

DET ÄR OFTA storskaliga monumentala målningar som skapas – som ett eko av den känsla som kan väckas i oss när vi står och ser havet framför oss. Som ett utsnitt av oändliga vattenmassor. Ann Frössén menar att vattnet, vågorna och de okända djupen liknar frågorna om liv och död, att det också beskriver händelser av bråddjup och det mera ytliga i vår tillvaro. Det finns också ett inre perspektiv där man kan fråga sig om det också stormar inom oss eller vilka vågor det är som sköljer in över våra liv? Eller är det möjligen alldeles stilla och spegelblankt – oändligt vackert eller händelselöst? Vad döljer sig egentligen under ytan? Vågar vi leta oss ner i det okända eller väljer vi att stanna kvar som en betraktare på säkert avstånd?

FÖR ANN FRÖSSÉN är det konstnärliga arbetet ett sätt att närma sig och umgås med det skrämmande i tillvaron. Paradoxalt nog ger måleriet ett lugn och en möjlighet att med en utforskande hållning blicka inåt i också andra rädslor. Den där särskilda sårbarheten inför de okända djupen behöver färg och penslar för att hitta en form och ett uttryck som vi kan känna igen oss i. Det handlar också om den ständiga rörelsen och förändringar som vi har att leva med – världsläget, i oss själva och i våra relationer till andra.

I UTSTÄLLNINGEN *Ett kommatecken i livets mening* (5 december – 12 februari) bjuder Ann Frössén in oss som betraktare att närma oss våra egna inre hav. Utställningen svävar mellan mörker och ljus, tro och förtvivlan – kaos och räddning. ●

ANN FRÖSSÉN är verksam i Stockholm och arbetar med måleri i storformat, offentlig konstnärlig gestaltning, skulptur, teckning, grafik, film och fotografi. Förra året deltog hon i utställningen *Romantiken – ett sätt att se* på Nationalmuseum. Hon har tidigare ställt ut bland annat i Djurgårdskyrkan, Norrtälje konsthall, Konsthärshuset och ValstaKonst, Sigtuna Museum & Art. Hon har sedan många år varit verksam som curator där hon i projekten *Side by Side* och *Art in Office* samarbetat med många andra konstnärer.

HÖSTENS UTSTÄLLNINGAR

KARL PATRIC NÄSMAN

ARCH

17 OKTOBER –

27 NOVEMBER

Vernissage 17 okt kl. 14 – 16

Karl Patric Näsman arbetar i gränslandet mellan måleri och skulptur och hämtar inspiration från arkitektur, dess material och enkla geometriska former. Hans process kretsar kring materialens möjligheter och bygger på repetitiva, standardiserade hantverksmetoder. Utställningens titel *Arch* syftar både på Sigtunastiftelsens arkitektur med dess karaktäristiska valv och på det arkitektoniska i konstnärens arbeten.

Karl Patric Näsman (f. 1986) är konstnär baserad i Stockholm. Han har en masterexamen i fri konst från Konstfack. Hans verk har ställts ut i Stockholm samt internationellt i Shanghai, Tokyo och Wien.

ANN FRÖSSÉN

**ETT KOMMATECKEN
I LIVETS MENING**

5 DECEMBER –

12 FEBRUARI

Vernissage 5 dec kl. 14 – 16

I nästan fyrtio år har konstnären Ann Frössén skildrat hav och vatten. Dess vågor, rörelser och alla de olika färgskiftningar havet kan fånga och spegla fyller målarduk efter målarduk. Verken är ofta i monumentalt format, som ett eko av den känsla havet kan väcka hos oss människor: min existens är bara en liten del av något oändligt mycket större.

När verken relateras till Sigtunastiftelsens Kapell väcks även tanken på de kristna berättelserna om havet. Mitt i den livshotande stormen griper Gud in och räddar människan. I situationer som skakar oss och som vi kan ha svårt att förstå förblir Gud ändå mystiskt närvarande.

FOTO: ELISABET MATTIZON ARMGARD

JULKRUBBAN

– en mötesplats i mångfaldssamhället

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM & ELISABET MATTIZON ARMGARD

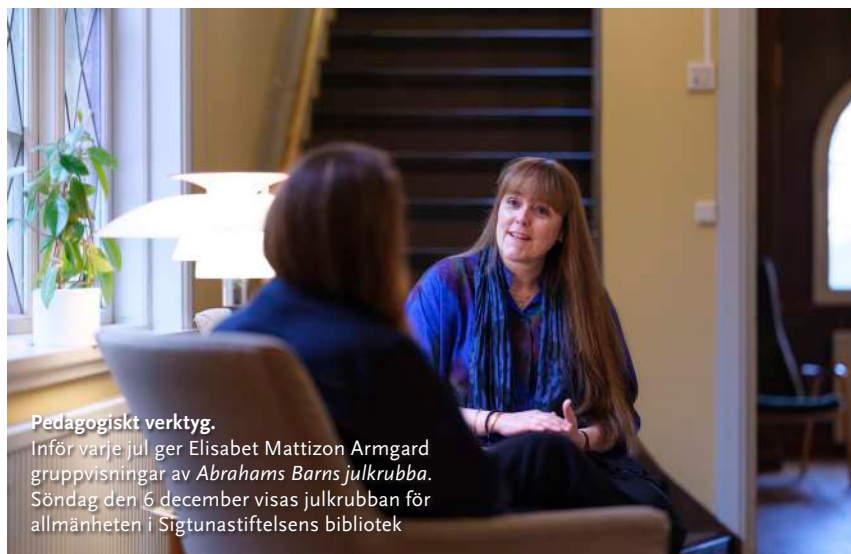
EN VINTRIG decembermorgon tar en skolklass med 8-åringar plats i Sigtunastiftelsens bibliotek. De har kommit för att se Abrahams Barns julkrubba. De är lika fascinerade av det gamla biblioteket med alla dess böcker och de vackra träffgurerna i julkrubban, som av den 2000-åriga berättelsen om Jesu födelse. Efter visningen av julkrubban önskar en muslimsk pojke att få läsa ur Koranen på arabiska för sina klasskamrater. Det är texten om Jesu födelse. Morgonen avslutas med att alla får

pepparkakor och dadlar, som en symbolisk referens till både den kristna och den muslimska traditionen.

JULKRUBBAN HAR ÄNDA sedan medeltiden iscensatt det kristna budskapet. Men idag är det inte längre lika självklart att vi firar jul till minne av Jesu födelse eller att man ens känner till julevangeliet. Det var en av anledningarna till att man för 21 år sedan började med visningar av Abrahams Barns julkrubba i Sigtunastiftelsens bibliotek. Och det är

en julkrubba som skiljer sig en del från det man kanske är van vid att möta inför julen. Maria, Josef, Jesusbarnet, herdarna, de vise männen och alla djuren har sin givna plats, men här finns också ärkeängeln Gabriel, han som kom med bud till Maria om att hon skulle föda en son. Intill julkrubban finns också ett porlande vattenfall och en palm. Elisabet Mattizon Armgard som ansvarar för visningarna av julkrubban på Sigtunastiftelsen förklarar varför.

– Abrahams Barns julkrubba berättar

Pedagogiskt verktyg.

Inför varje jul ger Elisabet Mattizon Armgard gruppvisningar av *Abrahams Barns julkrubba*. Söndag den 6 december visas julkrubban för allmänheten i Sigtunastiftelsens bibliotek

om Jesu födelse som den beskrivs både i Bibeln och Koranen. Båda texterna börjar med samma händelse, nämligen med ängeln Gabriels besök hos Maria. Men därefter finns det en fundamental skillnad. I den kristna tron är Jesus Guds son. I islam är Jesus en betydelsefull profet och en av de viktigaste profeterna före Muhammed. Jesus ses i islam som en människa, men en människa som är något utöver det vanliga, ett moraliskt föredöme. Han visar hur vi ska leva och vad det innebär att vara en god människa. Själva födelsescenen är enligt Koranen centrerad till Maria som ensam föder Jesus under en palm. Hon är törstig och en källa springer fram vid hennes fötter, och hon är hungrig och palmen ger dadlar. Gud ser till att hon får kraft att föda och sedan ta hand om barnet. Den muslimska berättelsen är inte iscensatt med figurer, men ett vattenfall och en palm ingår i miljön runt stallet, säger Elisabet som mött hundratals barn och vuxna under alla de år som hon visat Abrahams Barns julkrubba.

GENOM ATT PLACERA julkrubban i en sekulär miljö, i ett bibliotek, och lyfta fram det som förenar kan man skapa ge-

mensamma referensramar där mötet och samtalet blir möjligt, menar Elisabet. Hennes erfarenhet är också att kunskap, både om sina egna och andras traditioner, kulturer och religioner oftast leder till att det är lättare att upptäcka det som är gemensamt och med respekt också se vad som skiljer oss åt.

– Jag ser julkrubban som ett pedagogiskt verktyg. Att veta varför vi firar jul blir ett sätt att ta del av en av vår traditions stora berättelser. Vare sig man är kristen, muslim eller inte alls troende är det betydelsefullt att känna till denna berättelse för att få ett sammanhang och en förståelse för en av vårt samhälles största högtider.

FÖR ELISABET ÄR det viktigt att poängtera att det inte handlar om att två religioner blandas samman, urvattnas och blir en. Varken det kristna eller muslimska budskapet förändras eller förringas. Självklart är det två helt olika och skilda berättelser där betydelsen och det centrala budskapet skiljer sig åt. Men eftersom de utgår från samma händelse är det här som mötet är möjligt. Berättelserna ger oss möjlighet att definiera och upptäcka den egna identiteten, som då

inte formuleras på den andres bekostnad.

– Våra visningar vänder sig till både barn och vuxna och samtalen utgår från gruppernas sammansättning och bakgrund och blir därför mycket varierande. Julkrubban är ingen statisk utställning utan är tänkt som en plats för ett möte med respekt för varandras olikheter, tro och livsåskådning, avslutar Elisabet.

Fotnot: Elisabet Mattizon Armgard är en av de medverkande på Bokmässans nya scen Teo i Tiden. Torsdag 24 september talar hon om Abrahams Barns projekt om julkrubban som en mötesplats i mångfaldssamhället. ●

Den första Abrahams Barns julkrubba sattes upp 1991 i Rinkeby bibliotek. Julkrubban har därefter spridits och blivit ett återkommande inslag på många bibliotek runt om i Sverige.

BOKADE GRUPPVISNINGAR 1 – 18 DECEMBER

Abrahams Barns julkrubba visas för grupper från skola och förskola, i syfte att erbjuda barn, ungdomar och vuxna ett tankeväckande och gränsoverskridande möte. En visning är gratis och tar dryga 30 minuter. För vuxengrupper skräddarsys visningen utifrån intresse och behov. Under 2026 visas krubban 1 – 18 december.

ÖPPEN VISNING FÖR ALLMÄNHETEN

6 DECEMBER KL 15.00

Abrahams Barns julkrubba visas för allmänheten. Fri entré, ingen föranmälan.

INTRODUKTIONSKURS ABRAHAMAS BARNS JULKRUBBA FÖR LÄRARE & BIBLIOTEKARIER FREDAG 2 OKTOBER

Abrahams Barns metod och verksamhet presenteras för att därefter fokusera på Abrahams Barns Julkrubba. Kursen visar hur en julkrubba kan bli ett konkret pedagogiskt redskap. Abrahams Barns Julkrubba berättar om Jesu födelse enligt de texter som finns att läsa i både Bibeln och Koranen. Målgrupp: Bibliotekarier, pedagoger och lärare för alla åldrar.

Hedningarna och de andra

Det verkar vara omöjligt att klara sig utan avgränsningar mellan "oss själva" och "de andra". Men avgränsningarna kan ske på olika sätt. Ibland är det neutrala beskrivningar: "När vi kom fram var de andra redan där." Gruppen återförenades, uppdelningen var temporär. I andra fall är det mer som står på spel och avgränsningen är skarpare mellan "oss som har rätt" och "de andra som har fel". Det kan handla om ideal eller politik – eller om religion.

Denna höst kommer en ny översättning av Nya testamentet, NT 2026. Den är gjord av Svenska Bibelsällskapet. Ur ett kristet perspektiv finns en avgränsning redan i benämningen av textsamlingen: Vårt nya testamente är av tradition avgränsat från de andras gamla testamente. Samtidigt är det ett faktum att den kristna Bibeln innehåller båda testamentena. När den kristna rörelsen föddes fanns de andra redan med sin heliga skrift. I forskningssammanhang benämns den äldre samlingen "den hebreiska Bibeln". De texter som ingår i den var Jesus Bibel och det är dessa han tolkar. Jesus kritiserar och kontrasterar, men han bygger också vidare på den tradition han tagit emot och ger perspektiv på den – precis som andra judiska lärde. Jesus eget liv och verk görs begripligt med hjälp av den judiska lagen, berättelserna och profettexterna. Gamla och Nya testamentets folk är inte varandras motsatser. De har mycket gemensamt – också att de i sin tur avgränsar sig från "de andra".

Det finns ett sätt att benämna "de andra" som förekommer både i judiska och kristna texter som vi är vana att läsa dem i svensk översättning – de andra är "hedningar". När det sägs i en judisk kontext handlar det om dem som inte är judar och när det sägs i kristna sammanhang avses ibland icke-judar och ibland icke-kristna. "Hedningar" signalerar också något mer, ordet pekar mot att de andra har fel.

Men i NT 2026 finns "hedningarna" inte längre kvar! Det beror på att grundtextens grekiska ord inte har en negativ laddning. En mer korrekt översättning är "de andra folken". I en redan publicerad provöversättning av Bergspredikan syns denna skillnad i Matteusevangeliet 6:7. I den översättning som finns i Bibel 2000 står det: "Och när ni ber skall ni inte rabbla tomma ord som hedningarna; de tror att de skall bli bönhörda för de många ordens skull." Den andra texten lyder: "Och när ni ber, rabbla då inte tomma ord som de andra folken. De tror att de ska bli bönhörda för de många ordens skull."

Översättningen "de andra folken" gör distansen mellan oss och dem mindre. Tanken att vi själva också skulle kunna vara

FOTO: MAGNUS ARONSON

som "de andra" ligger närmare till hands än om vi hör om hur "hedningarna" gör. Vem riskerar inte att rabbla tomma ord? Avgränsningen mellan oss själva och de andra blir inte lika värdeladdad eller skarp.

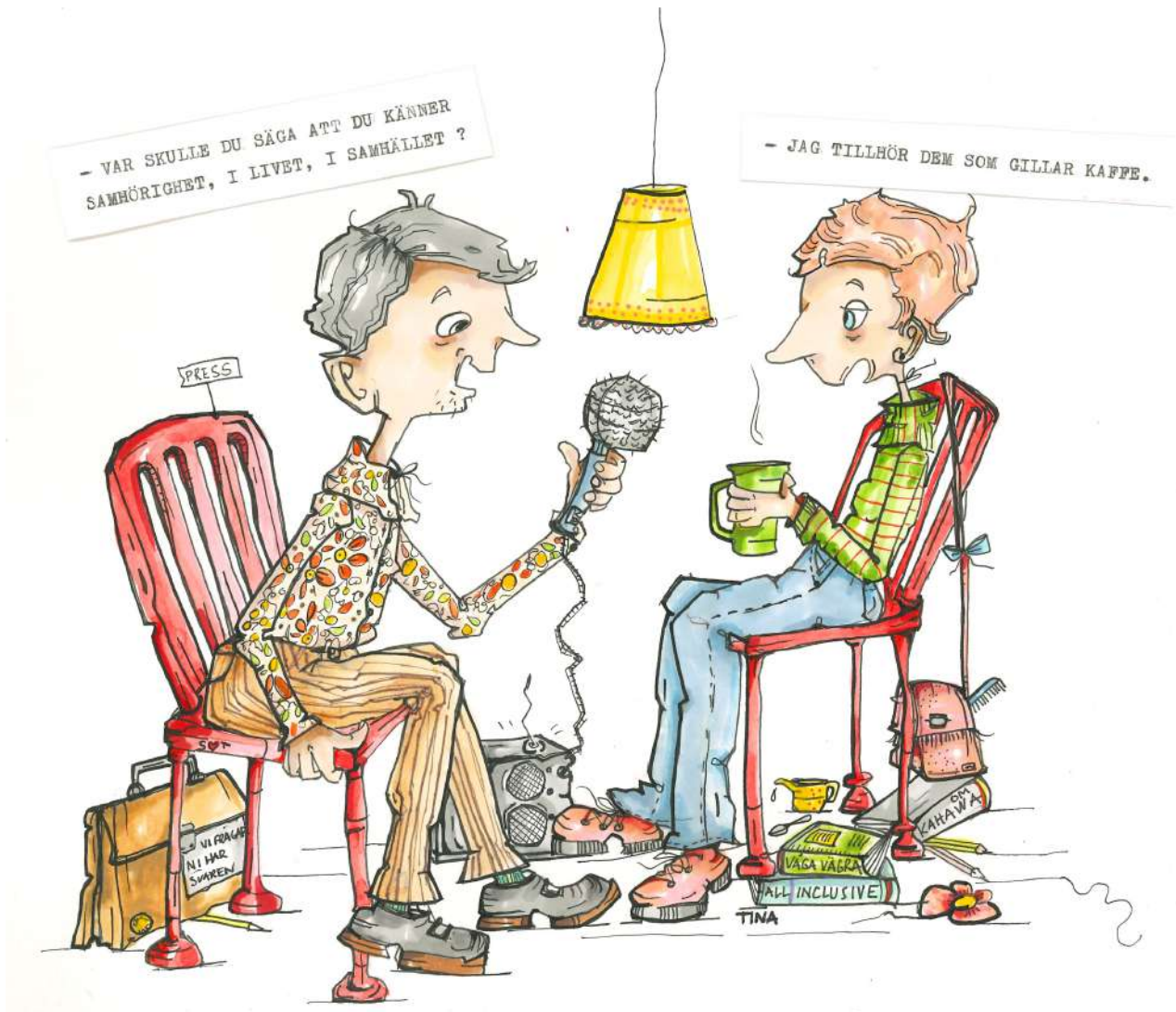
Det är inte bara när Nya testamentet översätts som vi bör vara varsamma med hur vi uttrycker oss. Detsamma gäller i många sammanhang. När människor förminskas och nedvärderas genom att beskrivas entydigt som några som skiljer sig från "oss" – eliter, migranter, klimataktivisterna eller konflikt drivande – så ökas avståndet mellan människor på ett farligt sätt.

Att vi får en ny översättning av Nya testamentet på svenska är en stor kulturell händelse. Sedan den första publicerades 1526 har vi endast haft fyra ytterligare officiella översättningar. Detta är alltså sju gånger det händer på femhundra år. Vi kommer att stöta på NT 2026 i olika sammanhang. För många framstår förändringarna som detaljer, men vi har att göra med en text som påverkat och påverkar oss, vare sig vi är troende eller inte. Vi kan alla lära oss något nytt av den.

Det är min förhoppning att NT 2026 kan bidra till att vi blir försiktigare med hur vi beskriver "de andra" i fler sammanhang än vid bibelläsningen. Vi behöver öka vår känslighet för vilka ord vi använder i debatter och i sociala medier. Det är nödvändigt att vi reflekterar över att gränsen mellan "de andra" och "oss själva" sällan är skarp eller definitiv. Det finns alltid också sådant som förenar oss som medmänniskor.

Orden vi använder för dem vi uppfattar som nära och dem vi placerar på avstånd gör skillnad för hur vi ser på möjligheten att nå gemensamma mål. Därför spelar översättningen att "hedningar" mer korrekt bör benämnas "de andra folken" en viktig roll. Med en minskad distans till de människor vi beskriver som annorlunda än vi själva blir vi bättre rustade att försvara det vi alla behöver: respekt för människovärdet, klimaträttvisa, demokrati och fred.

CRISTINA GRENHOLM är präst, teolog och författare och har varit ledamot i Svenska Bibelsällskapets översättningsråd. Hon är även Årkebiskopens representant i Sigtunastiftelsens styrelse.

SIGTUNASTIFTELSENS STIPENDIER

Forskarstipendier

Harald och Louise Ekmans forskningsstiftelse delar ut vistelsestipendier till forskare. För mer information: www.ekmanstiftelserna.se

Författarstipendier

Sigtunastiftelsen har delat ut författarstipendier sedan 1937, ett vistelsestipendium som ger 3 veckors fri vistelse på Sigtunastiftelsen. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till: stipendium@sigtunastiftelsen.se
Ange Författarstipendium i din ansökan.

Mäster Eckhartsällskapets stipendium

Stipendiet utgörs av två enveckorsvistelser på Sigtunastiftelsen. Syftet är att främja insikter i religionsdialog och mystik tradition på kontemplativ grund. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till: eckhart.sallskapet@gmail.com

Sigtunastiftelsens Fristadsstipendium

Stipendierna omfattar en veckas vistelse på Sigtunastiftelsen. Stipendiet kan sökas av journalister, författare och konstnärer som ingår, eller har ingått i ICORNS fristadsprogram. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till: stipendium@sigtunastiftelsen.se
Ange Fristadsstipendium i din ansökan.

Stipendium i Seglora smedjas anda

Stipendiet ger 1 – 4 dygns vistelse på Sigtunastiftelsen och kan sökas av grupp eller enskilda. Stipendiet vill främja folkbildning och opinionsbildning i skärningspunkten mellan det existentiella, kulturella och samhälleliga. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till stipendium@sigtunastiftelsen.se Ange Seglora smedjas anda i din ansökan. För frågor kontakta: Ewa.LindqvistHotz@svenskakyrkan.se

Biblioteket, Sigtunastiftelsen.
Målning av PETTER GABRIELSSON.

SIGTUNASTIFTELSENS BIBLIOTEK

Öppettider: Måndag 11.00 – 19.00

Tisdag – fredag 11.00 – 15.00

SAGOSTUNDER FÖR BARN 10.00 – 10.30

Från 3 år. Fri entré!

Fre 25/9, Fre 30/10 (v44 Höstlov), Fre 20/11

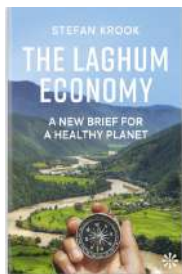
BOKTIPS från
EMANUEL KARLSSON,
Biblioteksassistent:

**SE KVINNORNA SE
KRIGET: DAGBOK
OM KRIG OCH
RÄTTVISA**

VIKTORIA AMELINA

När Ryssland inledde sin fullskaliga invasion av Ukraina den 24 februari

2022 hade Viktoria Amelina två romaner och en barnbok bakom sig. Vid invasionen började hon föra dagbok. Snart går hon med i en organisation som dokumenterar krigsbrott och samlar vittnesmål från överlevare i de befriade områdena och längs fronten. Samtidigt börjar hon intervju dem som arbetar runt omkring henne och kommer alltså att dokumentera berättelser från dem som dokumenterar kriget. Fokus blir på kvinnor som på olika sätt mötte och gjorde motstånd mot invasionen, varav hon själv förstås är en. Ett drygt år senare, den 27 juni 2023, träffar en rysk missil en pizzeria i staden Kramatorsk i Donetskkregionen, 20 km från fronten. Bland de 13 dödsopfer fanns Viktoria Amelina, då 37 år. Dagboksanteckningarna och intervjuerna var då fortfarande till stor del ett ofärdigt manus och hon skulle just till att lämna Ukraina för Paris där hon fått ett vistelsestipendium för att skriva klart boken. Utgivarna har behållit den oredigerade texten närmast oförändrad i den postumt utgivna boken, men har tillfogat förklaringar och noter. Bitvis är texten fragmentarisk, vilket snarast bidrar till att göra den så gripande. För trots att författaren inte fick fullborda den är boken både en dramatisk dokumentärroman och en stilsäker litterär essä över krigets brutalitet.

BOKTIPS från
ANNE ENGEL
Bibliotekspedagog:
**THE LAGHUM
ECONOMY: A
NEW BRIEF FOR A
HEALTHY PLANET**
STEFAN KROOK

Stefan Krook
är entreprenör,
civilekonom,

grundare av Glocalnet och GodEl samt medgrundare av Kivra, investerare och författare. Idag Practitioner in Residence vid Handelshögskolans House of Innovation.

I sin bok vill Stefan belysa både den allvarsamma stund som råder på jorden med stora klimatutmaningar men även visa på en väg framåt med ett nytt eller nygammalt sätt att tänka och agera kring ekonomi, skatter och jordens resurser. Innehållet passar både den intresserade bredare allmänheten och

företagare samt experter, näringslivets toppar, politiker och forskare.

Krook hänvisar till professor Johan Rockström och Stockholm Resilience Centre som visar att 6 av jordens 9 planetära gränser alarmerande nog är överskridna idag, en sjunde är på gränsen (havet). I boken får vi förutom dessa obehagliga påminnelser och väckarklockor även tröst och hopp; genom återblickar när människan lyckats häva förändringar såsom t.ex. med ozonskiktet och förorsakat regn samt framåtblick där *The Laghum Economy* kan inspirera och kanske leda till en ny väg framåt.

Vi får en kort och koncis historik till hur och varför vi befinner oss där vi gör idag; med en ekonomi som byggdes när vi människor utgjorde under en miljard av jordens befolkning och när naturens resurser sågs som oändliga. Idag vet vi bättre och i Krooks nya giv för framtiden behöver naturens ändliga resurser utgöra grunden i det nya ekonomiska blandade systemet. Ett skifte måste ske där beskattning av arbete går mot beskattning av uttag av naturresurser, från enbart skatt på utsläppsproducenter även till konsumentledet (s.k. SCTs Sustainable Consumption Taxes). Boken tar även upp hur modellen kan användas "inifrån – ut" istället för att vi ska vänta på att stora komplexa övergripande avtal ska komma på plats. Även om boken är skriven på engelska är språket lättillgängligt och bokens omfattning på 90 sidor är mer än överkomligt och indelat i tre delar. Därefter finns även bonusmaterial på dryga 30 sidor med fördjupningar och reflektioner. Jag kan varmt rekommendera att läsa boken och instämmer i kören som uppger att den ger både inspiration och hopp!

BOKTIPS från
ANDERS CLAEISSON
Kultur- och
bibliotekschef:

**KULTURENS
VÄRDE**

SVERKER SÖRLIN

Kulturens värde är en
essäbok av Sverker
Sörlin, välkänd idé-
och miljöhistoriker,

där han reflekterar kring och kritiserar hur kulturens värde förlorat sin centrala roll som demokratisk och existentiell kraft. Han menar att denna kraft förlorats i en samhällsutveckling där ekonomisk nytta har blivit meningsskapande och lyfter fram kulturens egenvärde och meningsfullhet. Kulturen är ett uttryck för det djupast mänskliga och högsta goda och mycket mer än en ekonomisk produkt. Historiskt sett har kultur och det sammanhängande kunskapsbegreppet bildning, som är en

öppen, kritisk, självreflekterande och livslång kunskaps- och lärandeprocess, varit en självklar roll i samhällsbygget. Sigtunastiftelsen och dess anknutna skolor i Sigtuna, är exempel på denna rika bildnings- och folkbildningstradition. Han spårar hur detta bredare kulturbegrepp växte fram i slutet av 1700-talet och fick sitt genomslag under 1900-talets första hälft i den breda uppslutningen kring folkbildningen. Under efterkrigstiden institutionaliserades kulturpolitiken och finansieringen säkrades, men samtidigt fjärmades dess samhällsomvandlande rötter, där 70-talet blev en motreaktion. Sörlin kritiserar denna fortsatta marginalisering av kulturen och efterlyser en återuppriktelse av kultur, bildning och folkbildning som oumbärliga byggstenar i ett mänskligt samhälle och ett gott liv. Han vill bryta dagens snäva, instrumentella syn på kultur och bildning och lyfta fram dess gränsöverskridande, demokratiska och samhällsbyggande förmåga. Vår tids stora utmaning är inte enbart tekniska och ekonomiska, utan också och framförallt kulturella. Sörlins essäbok skapar en viktig förståelse för kulturens situation och roll i vår tid. Läs!

BOKTIPS från
Elin Cullhed
Biblioteksassistent och
författare:
**AV MÅNSKEN
VÄXER INGENTING**
**TORBORG
NEDREAAS**

Övers. Cilla Naumann
"Den här texten
glöder, du kan bränna
dig på den", skriver

Geir Gulliksen i sitt förord till Torborg Nedreaas roman, som hon debuterade med 1947 i Norge. Den översätts nu till svenska av Cilla Naumann, och många fler av Nedreaas prosaverk väntar nu svensk utgivning, senast romanen *Trollskärvan*. *Av månsken växer ingenting* är skriven i berättandets ursprungliga form: Någon berättar – muntligt – sin historia för en annan. Berättaren är en ung kvinna, och lyssnaren en äldre man, som här lånar ut sin lyssnarposition åt läsaren. Under en enda natt får vi höra om den urstarka kärlekshistoria som utspelade sig mellan kvinnan och hennes äldre lärare när hon var tonårsflicka. Obalansen i parets maktdynamik är central, och det får henne både att vakna upp ur sin sociala utsatthet och göra en bildningsresa, samtidigt som verklighetens oförmåga att lova ett hem åt de starka känslorna sliter sönder hennes själ. Om kärlek som präglar en för livet.

Den kristna länken

Sigtuna centrum för motståndsrörelsen under andra världskriget

ESSÄ AV ANDERS CLAESSON

I det gamla 1700-talshuset Drakegården på Stora gatan i Sigtuna bodde Harry Johansson, direktor för *Nordiska Ekumeniska Institutet* som bildades mitt under brinnande världskrig. Institutet blev en viktig mötesplats för tyska motståndsmän under andra världskriget, en kristen länk i Sigtuna som stöttade motståndsrörelsen i deras planer om att skapa ett fredligt Tyskland efter kriget.

JAG SER DEN TRAGISKA och gripande filmen *Sophie Scholl de sista dagarna* på SVT. Filmen gestaltar den välkända historien om den 21-åriga studenten Sophie Scholl, som tillsammans med sin bror Hans och flera andra studenter och lärare på Ludwig-Maximilians universitetet i München, skapar motståndsrörelsen Vita rosen. Vita rosen är en motståndsrörelse som mellan juni 1942 och februari 1943 sprider sig från München till flera andra städer i Tyskland och Österrike. De skriver och sprider, utifrån en kristen humanism, sex regimfientliga flygblad

för att vädja till Tysklands intellektuella. Sophie och Hans delar ut Vita rosens sjätte flygblad i universitets ljusgård den 18 februari 1943 och döms till döden för högförräderi. Det sista Sophie Scholl säger innan hon dödas genom giljotinerings är: "Die Sonne scheint noch." (övers. "Ännu skiner solen"). I filmens slutscen ses The Royal Air Force sprida flygbladen över tyska städer med en uppmaning till de tyska soldaterna att lägga ner sina vapen. I undertexterna står det att den tyske motståndsmannen Helmuth von Moltke förde flygbladen till de allierade i England. Men det ►

FOTO: SIGTUNA MUSEUM

Mötesplats för motståndsmän.
Harry Johansson, direktor på *Nordiska Ekumeniska Institutet*, bodde på Drakegården i Sigtuna. Här samlades tyska motståndsmän under andra världskriget och Harry Johansson fick en viktig roll i deras kontakter med de allierade.

som inte framgår är att flygbladen faktiskt tog vägen via Sigtuna. Von Moltke fick hjälp av Harry Johansson, den nya direktorn på Nordiska Ekumeniska Institutet (NEI), som via kurirpost förde flygbladen vidare till Oslos biskop Eivind Berggrav, som satt i husarrest för sin norska kyrkokamp, och vidare till de allierade i London. Genom att förmedla Vita rosens flygblad ville von Moltke övertyga NEI och de allierade om att det fanns fler motståndsgupper i Tyskland än den han själv representerade – Kreisaukretsen.

NORDISKA EKUMENISKA INSTITUTET I SIGTUNA

Nordiska Ekumeniska Institutet skapades 1940 på initiativ av Manfred Björkquist. Bakgrunden var att det ekumeniska centret i Genève önskade en säkrare plats om det skulle hamna i ett nödläge under kriget. NEI låg först på Sigtunastiftelsen och senare på Stora gatan i Sigtuna; en nordisk motsvarighet till de ekumeniska centrum som redan fanns i Genève, London och New York. Nils Ehrenström blev NEI:s första direktor och efterträddes av Harry Johansson 1943. Harry kom till Sigtunastiftelsen redan 1937 för att arbeta som Manfred Björkquists sekreterare och hade då rekryterats från Lund där han hade varit aktiv i den kristna studentrörelsen och ordförande i Sveriges kristna studentförbund. Ett av hans första uppdrag som sekreterare inom NEI blir en tjänsteresa till Köpenhamn med Ehrenström i april 1940. När de vaknar på morgonen den 9 april möts de av nazityska trupper som ockuperat Danmark. De stannar i 14 dagar i Köpenhamn och får på så sätt en handgriplig möjlighet att planlägga hur kontakter kunde vidmakthållas under ockupationen. Tjänsteresan slutade i förvisningen om att NEI hade bildats vid rätt tidpunkt. De hade konkret fått gestalta biskop Arvid Runestams ord från invigningen av NEI några veckor tidigare:

"Den ekumeniska rörelsen är en fredsrörelse på kristen basis. /—/ Sanning och människovärde måste återupprättas efter den tid av våld och lögn som människor nu genomlevde. /—/ Kyrkans folkförsönande gärning kräver samarbete med alla goda krafter."

KONTAKTERNA TÄTNAR

I samband med att NEI bildas tättnar kontakterna mellan Sigtuna och den tyska motståndsrörelsen. Redan på senhösten 1940 reser Sigtunastiftelsens ledare Manfred Björkquist på uppmaning av den norska konstnären och motståndsmannen Henrik Sörensen till Stockholm för att träffa Theodor Steltzer, kommunikationsofficer för Wehrmacht i Norge, men också i största hemlighet del av den tyska motståndsgruppen Kreisaukretsen. Kreisaukretsen var ledande i en särskild form av intellektuella motståndsgupper och skapades 1940 runt två jurister och aristokratiska protestanter; socialdemokraten Helmuth von Moltke och den konservativa socialisten Peter York von Wartenburg. Kretsen bestod av drygt 20 personer; både män och kvinnor, socialdemokrater och konservativa, protestanter och katoliker, fackföreningsfolk och militärer. Deras gemensamma intresse var motståndet mot Hitlers regim utifrån legala, moraliska och religiösa grunder inspirerade av Paul Tillichs religiösa socialism och den tyska ungdomsrörelsen, och de förordade inte ett våldsamt störtande av Nazi-regimen. I denna krets ingick alltså Steltzer; och precis som Manfred Björkquist var han kyrklig lekman, pedagog och grundare av en folkhögskola, något som säkert bidrog till hans nära relation med Manfred och Harry. Steltzer hade aldrig tidigare varit i Stockholm, men i rollen som officer för Wehrmacht kunde han röra sig fritt i Europa. Kanske sågs de på ett Hospits på Vasagatan 10, som skulle bli en viktig hemlig mötesplats för motståndsrörelsen i deras kontakter med de allierade.

HARRY JOHANSSON – SIGTUNAS GÖSTA ENGZELL

Det ligger nära till hands att likna Harry Johanssons ekumeniska motståndarbete vid en kyrklig motsvarighet till diplomaten och tjänstemannen Gösta Engzells motståndarbete på UD, vars insatser gestaltas i den aktuella filmen *Den svenska länken*. Precis som Gösta Engzell är Harry Johansson tjänsteman och organisatören som håller ihop alla trådarna i NEI och all hemligstämplad information går via honom. De tyska motståndsmännen Steltzer och von Moltke, bidrar jämte Göstas arbete på UD, via de nordis-

Flygblad för fred.

Motståndsrörelsen Vita rosen spred flygblad för att vädja om fred bland Tysklands intellektuella. Den tyske motståndsmannen Helmuth von Moltke tog med sig dessa till Sigtuna för att få hjälp att sprida dem vidare till de allierade i England. Fotografiet är ett monument i München från den plats där flygbladen delades ut.

Sigtunastiftelsen 1942.

Nordiska Ekumeniska Institutet, skapades mitt under brinnande världskrig. Fotografiet är taget i samband med The British Council's sommarkurs i juli 1942. Manfred Björkquist (stående längs bak) och Harry Johansson (sittandes till höger) deltar. Bara några veckor tidigare har det hemliga Sigtunamötet med Dietrich Bonhoeffer ägt rum.

ka kontakter Harry och NEI upprättar, till de norska och danska judarnas flykt och mottagande i Sverige 1942-43. Som tjänsteman åt de högt uppsatta personligheter som möter upp i Sigtuna är han oklanderlig, alltid saklig, kunnig och välinformerad, proppert klädd, byråkratisk med hög arbetskapacitet, oftast i skuggan av Manfred. Efter ett besök på Sigtunastiftelsen midsommaren 1944 skriver den tyska motståndsmannen Adam von Trotz: *"Igår övernattade jag i Sigtuna och fick ett gott samtal med Er vän Manfred. Han rör sig verkligen ovan sakernas tillstånd och skapar utifrån sin djupa religiösa livskraft. Jag får särskilt starka intryck av Harry även denna gång. Hans omdöme är moget och ansvarsfullt..."*

DET HEMLIGA SIGTUNAMÖTET 1942

Under krigsåren är Harry Johansson ärkebiskop Erling Eidems närmaste man i ekumeniska frågor och Harry agerar i den rollen som den ansvarsfulle och mogna tjänstemannen. Det mest välkända exemplet är förmodligen det hemliga Sigtunamötet söndagen den 31 maj 1942, som intar en särställning i kontakterna mellan den tyska motståndsrörelsen och de allierade under kriget. Den engelska biskopen och kongressledamoten George K. A. Bell

– pionjär inom den ekumeniska rörelsen – har firat mässan med ärkebiskop Eidem i Mikaelsskyrkan i Uppsala. Bell är i Sverige på ett månadslångt besök för att officiellt övertyga den svenska opinionen om att England, USA och Sovjetunionen tillsammans ska besegra Hitlertyskland militärt. Bell har med Eidem planerat hur ett sannings- och försoningsmöte mellan kyrkoledare ska kunna ske efter kriget med Sverige som värd. Bell tar efter mässan i Uppsala tåget till Märsta för vidare färd till Sigtuna för ett planerat officiellt möte med Manfred Björkquist på Sigtunastiftelsen. På eftermiddagen blir Bell överraskande inbjuden till Drakegården i Sigtuna, där Harry Johansson och hans fru Alice bor. Där ►

"Kreisaugretsen var ledande i en särskild form av intellektuella motståndsgupper och skapades 1940 runt två jurister och aristokratiska protestanter..."

möter två tyska motståndsmän upp från varsitt håll, den välkända tyska teologen Dietrich Bonhoeffer och Hans Schönfeld, chef på den ekumeniska studieavdelningen i Genève och också han en del av motståndsgruppen Kreisaukretsen.

PLANER PÅ ATT STÖRTA HITLER

Det är ett riskfullt möte som äger rum hemma hos Harry och Alice. I största hemlighet informerar Schönfeld och Bonhoeffer biskop Bell om den tyska motståndsrörelsen och dess demokratiska planer efter kriget, präglade av Kreisaukretsens idéer. De förmedlar också information om vilka motståndsmän som är inblandade i det planerade mordattentatet av Hitler – det som kom att bli det misslyckade 20 juli-attentatet 1944. Schönfeld och Bonhoeffer ville under mötet övertyga Bell och de allierade om att det fanns en tydlig plan och de efterfrågade en försäkran från brittiska regeringen om att den skulle vara beredd att förhandla på nya fredsvillkor med en ny demokratisk övergångsregim om Hitler störtades eller Tyskland kapitulerade. Bell lovade att ta ärendet till den brittiska regeringen med premiärminister Churchill och utrikesminister Eden, men att USA och Sovjetunionen skulle behöva informeras. Ärendet togs av Bell personligen med Eden i London men Eden svarar nej till en försäkran, vilket hade varit den brittiska hållningen till den tyska motståndsrörelsen redan från krigets början. De allierade krävde total kapitulation av Tyskland och var inte intresserade av en tysk demokratisk övergångsregering, men Harry och den ekumeniska rörelsen fortsatte att stötta motståndsrörelsens planer om ett demokratiskt och fredligt Tyskland och Europa efter kriget.

SIGTUNAGRUPPEN OCH KREISAUKRETSEN

Omkring tiden för mötet i Sigtuna i maj 1942 skapas den hemliga Sigtunagruppen runt NEI på initiativ av Manfred Björkquist och med Harry Johansson som viktig spindel i nätet. I Sigtunagruppen ingick också Nils Quensel, jurist och statsråd, Hardy Göransson, politiker för Folkpartiet och överdirektör för Fängvårdsstyrelsen, Ivar Andersson, huvudredaktör för Svenska Dagbladet och politiker i Högerpartiet, John Cullberg,

teol. dr. i teologi och filosofi och biskop i Västerås, K. F. Göransson, VD på Sandvikens Jernverk AB, Ingvar Svernilson, professor i nationalekonomi på Handelshögskolan och chef på Industriens Utredningsinstitut och Nils Ehrenström, första direktör för NEI.

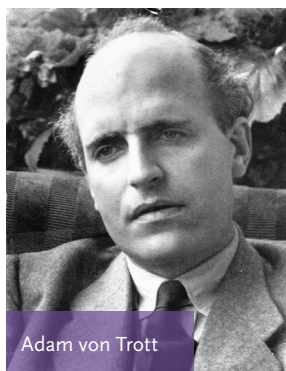
Sigtunagruppen kom 1942-44 att bli av ett av de viktigaste utländska kontaktorganen för den tyska motståndsrörelsen. Deras arbete, som 1943 utökades av en större ekumenisk studiegrupp inför ett planerat, men inställt internationellt ekumeniskt toppmöte i Sigtuna, handlade förutom det hemliga kontaktarbetet om att skriva ekumeniska studiearbeten om ett fredligt och demokratiskt efterkrigs-Europa. Kontakterna med motståndsrörelsen stred mot den nya spionerilagstiftningen och kunde potentiellt innebära en utrikespolitisk risk, men genom direktkontakter med samlingsregeringen kom det att inofficiellt sanktioneras av utrikesminister Christian Günter.

Efter Sigtunamötet 1942 finns det belagt att fem tyska motståndsmän från Kreisaukretsen hade hemliga möten i Sigtuna. De tog höga risker i kampen mot nazismen och för flera av dem kostade det livet. Dietrich Bonhoeffers livsöde är välkänt. I april 1943, ett knappt år efter mötet i Sigtuna fängslas han för att senare avrättas för högförräderi i januari 1945. Theodor Steltzer, som möter Manfred i Stockholm 1940 och har de flesta kontakterna med Sigtuna, får också en dödsdom utfärdad efter att ha varit involverad i 20 juli attentatet, men släpps i sista stund. I efterhand visar det sig att Manfred och Harry genom kontakt med Heinrich Himmlers massör lyckats få honom fri. Efter kriget är Steltzer med och startar CDU (Christlich Demokratische Union Deutschlands). Helmuth von Moltke som var ledare för Kreisaukretsen och som såg till att Vita rosens flygblad hamnade hos de allierade via Sigtuna, bidrog också tillsammans med Steltzer till att 1 000 norska och 7 500 danska judar räddades till Sverige. Von Moltke grips i januari 1944 och avrättas i januari 1945 för högförräderi. Adam von Trott som ingick i den inre kretsen kring det planerade 20 juli attentatet 1944 arresteras redan den 25 juli och döms till döden den 15 augusti – bara några veckor efter att ha firat midsommar i Sigtuna med Harry och Manfred. Eugen Gerstenmaier, teolog och filosof, stödde även han 20-juli-attentatet men kom för det endast att dömas till fängelse. Efter kriget blev han en nyckelperson i det kyrkliga hjälparbetet med Tysklands återuppbyggnad och mångårig CDU-politiker. Han fortsatte att ha starka band till Sverige. Hans Schönfeld, som deltog i det hemliga Sigtunamötet 1942, fortsatte att hålla kontakterna med den tyska motståndsrörelsen via det ekumeniska centret i Genève och kom efter kriget att arbeta inom det nybildade Kyrkornas världsråd.

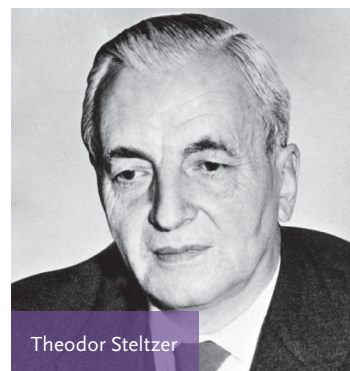
"De förmedlar också information om vilka motståndsmän som är inblandade i det planerade mordattentatet av Hitler – det som kom att bli det misslyckade 20 juli-attentatet 1944."

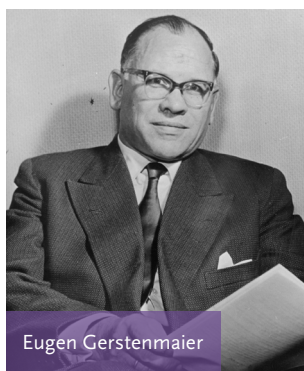
Dietrich Bonhoeffer

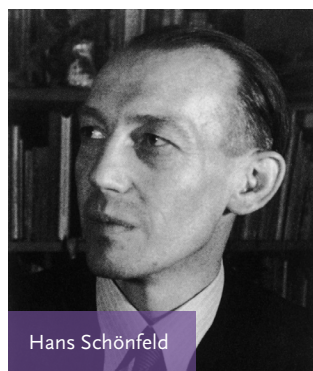
Adam von Trott

Theodor Steltzer

Eugen Gerstenmaier

Hans Schönfeld

Helmuth von Moltke

DEN EKUMENISKA RÖRELSENS BIDRAG TILL EN FREDLIGARE VÄRLD EFTER KRIGET

De ekumeniska frågorna efter kriget; freden, människovärdet, demokratin, återuppbyggnadsarbetet, kyrklig försoning och enhet, bärs vidare av NEI i Sigtuna, Svenska ekumeniska nämnden och biskopsmötet. Harry Johansson är under Eidems tid central i dessa sammanhang och i kontakterna med de nordiska kyrkorna och de nybildade Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet. Harry Johansson är NEI:s direktor fram till 1965, då han efterträds av Lars Thunberg. 1968 hålls Kyrkornas världsråds fjärde generalförsamling i Uppsala och en ny världsordning formuleras. Grunden för en bättre världsordning med de mänskliga rättigheterna, en europeisk och internationell gemenskap med FN, Kyrkornas världsråd, EU, gentemot nationalism, totalitarism och militarism, liksom avkolonisering, hade lagts av den ekumeniska alliansen med New York, London, Genève och Sigtuna som viktiga centra under andra världskriget. ●

ANDERS CLAESSON | Kultur- och bibliotekschef på Sigtunastiftelsen

Motståndsmännen som kom till Sigtuna.

Det är belagt att åtminstone fem tyska motståndsmän hade hemliga möten i Sigtuna. De tog höga risker och för flera av dem kostade det livet. **Dietrich Bonhoeffer, Helmuth von Moltke**

och **Adam von Trott** avrättades, dömda för högförräderi. **Theodor Steltzer** dömdes också till döden men räddades genom kontakter förmedlade av Harry Johansson och Manfred Björkquist. **Eugen Gerstenmaier** och **Hans Schönfeld** undkom med fängelse och fortsatte att hålla kontakten med Sverige och efter krigsslutet.

REFERENSER:

- Arnstad, Henrik, *Spelaren Christian Günther – Sverige under andra världskriget*. Arx Förlag, 2006
- Carlsson, Erik, *Sverige och tysk motståndsrörelse under andra världskriget*. Lund UP, 1998.
- Johansson, Harry, *Internationell och ekumenisk*. I Johansson, Harry (red.) *Sigtunastiftelsen 25 år*. SKS bokförlag, s. 220-228.
- Perwe, Johan, *Bombprästen: Erik Perwe på uppdrag i Berlin*. Carlssons, 2006.
- Ryman, Björn, *Brobyggarkyrka: Svenska kyrkans engagemang i utrikesfrågor*. Artos, 2010.
- Sophie Scholl – de sista dagarna* (tyska: *Sophie Scholl – Die letzten Tage*), tysk biografisk dramafilm från 2005 i regi av Marc Rothemund.
- Den svenska länken*, svensk biografisk dramafilm från 2026 i regi av Thérèse Ahlbeck och Marcus Olsson.
- Valkyria*, amerikansk thrillerfilm från 2008 i regi av Bryan Singer.
- White Rose Foundation e.V.* <https://www.weisse-rose-stiftung.de/white-rose-foundation> (2025-05-05)

KALENDARIUM

AUGUSTI 2026

MEDITATIONSKVÄLL – ÖPPET HUS I KRYPTAN

ONSDAG 26 AUG 18.30 – 20.00

Du som är nyfiken på meditation, varmt välkommen att prova på! Kvällen inleds med en kortare introduktion följt av 20 minuters tyst meditation. Denna enkla form av djupmeditation, som praktiserats på Sigtunastiftelsen sedan 1970-talet, passar utmärkt för både nybörjare och mer erfarna. Under hösten erbjuds öppen meditation i Kryptan torsdagar 18.00 – 18.30 med introduktion från kl. 17.45.

RETREAT ÖPPEN 28–30 AUGUSTI

En tyst retreat för vila, meditation och återhämtning – som en stilla punkt mitt i våra liv som pågår. Retreatledare: Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen och Lars Björklund, präst och självårdare.

SEPTEMBER 2026

SIGTUNA ART WALK – VERNISSAGE OCH SAMLINGSUTSTÄLLNING 4–6 SEPTEMBER

Sigtuna stads konstnärer öppnar sina hem & ateljéer och bjuder in till besök. Njut av sensommaren, inspireras och köp unik konst och vackert hantverk direkt av konstnärerna på plats i Sveriges första stad. Sigtuna Art Walk håller öppet mellan kl. 11 – 16 båda dagarna. Sigtuna Art Walk inleds med gemensam vernissage med alla medverkande konstnärer i Kryptan på Sigtunastiftelsen fredag 4 september 17.30 – 19.30. Kryptan är sedan öppen att besöka under hela helgen kl. 11 – 16. På

Sigtunastiftelsen visas utställningen *Vadan och varthän* med verk av Hilding Linnqvist, en av 1900-talets stora målare.

SYMPOSIUM MOTSTÅNDSKRAFT LÖRDAG 5 SEPTEMBER 9.00 – 17.00

Hur skapas motståndskraft? I samhället och i oss själva? Välkommen till ett heldagssymposium på Sigtunastiftelsen, en plats där människor genom historien visat mod och värvat människovärdet när allt stått på spel. Medverkande: Helle Klein, direktor för Sigtunastiftelsen, Martin Lind, biskop em, Susanne Wigorts Yngvesson, professor i etik vid EHS, Jan Scherman, journalist och filmproducent, Johan Lindholm, LO, Therese Svanström TCO och Sofia Rydgren Stale, SACO, Carl Bennet, Getinge/Lifco och Robert Egnell, rektor vid Försvarshögskolan och Anne Ramberg, människorättsjurist.

UTOMHUSKONSERT NILS LANDGREN TRIO OCH IDA SAND LÖRDAG 5 SEPTEMBER 20.00

Nils Landgren, trombonist och sångare, är en av Sveriges mest internationellt etablerade musiker. Den folkkära, mångsidige trombonisten, sångaren och bandleadaren har bidragit till att berika musiklivet som få. Med sin karakteristiska röda trombon – "Mr Red Horn" – och sitt personliga uttryck rör han sig obehindrat mellan jazz, funk, soul, storbandsmusik och svensk folkmusik. Denna kväll spelar han tillsammans med den framstående sångerskan Ida Sand och musikerna Niklas Fernqvist bas och Per Lindvall trummor på Sigtunastiftelsens utomhusscenen i Friluftskyrkan. Nils Landgren och Ida Sand har ett långvarigt och etablerat musikaliskt samarbete sedan Ida Sands skivdebut på Nils Landgrens *Christmas with my friends* 2006.

i samverkan med Sigtuna event

FOTON: NIKOLA STANKOVIC

FÖRFATTARSAMTAL MAXIM GRIGORIEV OCH JOHN SWEDENMARK OM ROMANEN ADRIAN LÖRDAG 12 SEPTEMBER 15.00

Maxim Grigorievs nya stora roman *Adrian* är en Stockholmsskildring. Och en vänskapsroman, en bildningsroman, en konstnärsroman. En roman om en abort. En roman om åtrå. En roman om kärleken till litteraturen. Adrian, Kristian och Johannes möts i 20-årsåldern då de börjar studera litteraturvetenskap i Stockholm i början av 2000-talet. De tre vännerna tillbringar sin tid på universitetet och på Kafé Valand; de dricker punsch, går på klubben Metropolis och diskuterar litteratur. Adrian, den vackra träkmänsen, som delvis växt upp i Ryssland och har sin mamma i en avlgsen förort, är en aspirerande poet med Gunnar Ekelöf som passion och förebild. Välkommen till ett samtal mellan Maxim Grigoriev och John Swedenmark, översättare, essäist och redaktör, om romanen och Maxims relation till Gunnar Ekelöf.

I samverkan med Gunnar Ekelöfsällskapet

KULTURSAMTAL KONSTNÄREN OCH REGISSÖREN ANNA ODELL.

MÅNDAG 14 SEPTEMBER 15.00 – 17.00

Möt konstnären och filmregissören Anna Odell, som berättar om sin väg till konstnärskapet och om aktuella projekt. Anna Odell blev känd för allmänheten med sitt verk *Okänd, kvinna 2009–349701* (2009), som var hennes examensarbete från Konstfack. I konstverket hade hon sitt eget liv och sina egna erfarenheter av psykiatrisk vård som utgångspunkt. Därefter kom de uppmärksammade och prisbelönta långfilmerna *Återträffen* och *X@Y*. Ett aktuellt verk är *Rekonstruktion – Psyket* från 2025 installerat vid Centrum för medicinsk

KALENDARIIUM

humaniora vid Uppsala universitet. Den svenska psykiatri, maktstrukturer och gruppdynamik är återkommande teman hon gestaltar i sitt konstnärskap. Anna Odell är utbildad på Konstfack och Kungliga Konsthögskolan.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

FOTO: MARGARETA BLOOM

TEATERBAR

SIGNE AURELL: IRRBLOSS

ONSDAG 16 SEPTEMBER 19.00 – 20.00

Ta del av berättar- och musikföreställningen *Irrbloss*, som i ord och ton gestaltar amerikamigranten Signe Aurells berättelse. Berättelsen är en helt annan än den välkända, fiktiva berättelsen om Karl-Oskar och Kristina. Signe (1889-1975) lämnade på egen hand Sverige 1913 för att söka lyckan i USA, där hon arbetade som tvätterska och politisk skribent – samtidigt som Joe Hill dömdes för mord. Signe gav även på egen hand ut den språkligt glödande diktsamlingen *Irrbloss* (på svenska 1919), en kvinnlig Dan Andersson. Signes hittills okända dikter handlar om hennes hemlängtan och om arbetares och kvinnors kamp för en ljusare framtid. Aurells diktsamling *Irrbloss* har tonsatts av artisten Maja Heurling och musikern Ola Sandström och Maja har i berättelsens form gestaltat hennes öde i en rosad berättar- och musikföreställning. Medverkande: Maja Heurling, artist och Ola Sandström, gitarr och sång.

HITTA DITT VISUELLA UTTRYCK

LÖRDAG 19 SEPTEMBER 9.00 – 16.30

Vill du komma i gång eller utvecklas som

fotograf? Längtar du efter att kunna uttrycka dig existentiellt i fotografisk bild? Här inspireras vi och berikas på kunskap kring fotograferingens konst. Kursen fokuserar på grunderna – hur man tar vara på vinklar och ljus och komposition för att hitta det egna visuella uttrycket. Kursdagen vänder sig både till nybörjare och mera erfarna fotografer. Ta med den kamera som du vill arbeta med – systemkamera, kompaktkamera eller mobilkamera. Kursledare: Magnus Aronson, fotograf, och Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen. Förmiddagsfika, lunch och eftermiddagsfika ingår.

NYA LITTERÄRA RÖSTER – LITTERATURKVÄLL MED FÖRFATTAR- SKOLAN PÅ BISKOPS-ARNÖ

ONSDAG 30 SEPTEMBER 19.00

Lyssna in nutidens unga litterära röster! Vad händer inom den unga nordiska litteraturen just nu? Traditionenligt bjuder Sigtunastiftelsen in till en första uppläsningkväll med Biskops-Arnös författarskola, årskurs ett. Författarskolan ger plats åt angelägna berättelser utifrån vitt skilda perspektiv. En brokig skara röster med den gemensamma nämnaren att språket och litteraturen är en nödvändighet och oundgänglig uttrycksform.

I samverkan med Biskops-Arnö Nordens folkhögskola.

OKTOBER 2026

INTRODUKTIONSKURS

MED TONVIKT PÅ

ABRAHAM'S BARN'S JULKRUBBA

FREDAG 2 OKTOBER 9.30 – 16.00

Abraham's Barns metod och verksamhet presenteras för att därefter fokusera på Abraham's Barns Julkrubba. Kursen visar hur en julkrubba kan bli ett konkret pedagogiskt redskap. Abraham's Barns Julkrubba berättar om Jesu födelse enligt de texter som finns att läsa i både Bibeln och Koranen. Målgrupp: Bibliotekarier, pedagoger och lärare för alla åldrar. Anmälan senast 10 september till elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se eller 08-592 589 98

PILGRIMSVANDRING

INGEGERDSLEDEN

LÖRDAG 3 OKTOBER 9.00 – 15.00

SAMLING ROSERSBERGS SLOTT

Varje år kring den 4 oktober, på Ingegerd Olofsdotters högtidsdag genomförs en gemensam pilgrimsvandring i Sigtuna för att uppmärksamma Olof Skötkonungs dotter Ingegerd. Följ med på vandring längs den vackra natur- och kulturhistoriska Ingegerdsleden från Rosersbergs slott till Sigtuna. Vandringen sker i grupper uppdelade beroende på vilken takt man vill vandra. Vandringssledare finns med till varje grupp. Lunch kan ätas på Steningebruk i Steninge slottsby eller som medhavd matsäck. Vandringen beräknas ta ca 4-5 timmar. Mottagande i Mariakyrkan i Sigtuna med utdelning av pilgrimspass och pilgrimsmärke. (Ingen föranmälan eller kostnad.)

I samverkan med Destination Sigtuna, Sigtuna församling och Märsta pastorat, Sigtuna Museum & Art, Sigtuna folkhögskola

FOTO: MAGNUS ARONSON

FREDSANDAKT LEVANDE VATTEN

LÖRDAG 3 OKT 18.00 I KAPELLET

FRI ENTRÉ

Från första september till fjärde oktober firar kyrkor och samfund över hela världen det ekumeniska initiativet Skapelsetid. Skapelsetid är en tid att förnya vårt förhållande till vår Skapare och hela planeten genom att omvända, reparera och glädjas tillsammans och i år är temat Levande vatten: "Där floden rinner ut skall det vimla av liv i vattnet, fisk

KALENDARIMUM

skall finnas i överflöd. Där detta vatten rinner ut blir allt vatten friskt. Där floden rinner ut kan allt leva." Hezekiel 47:9. Hela Uppland låg efter istiden under vatten och kom efterhand att bli skärgård och bestod sedan av kulturskapande vattenleder fram till vikingatid och tidig medeltid, då Sigtuna grundades. Olof Skötkonungs dotter Ingegerd döptes i vatten i Husaby källa och reste över Östersjön och på Kievrikets floder till Novgorod. Heliga Birgitta föddes på 1300-talet i södra Uppland i de bördiga kulturbygder, gårdar och kyrkor vattenlederna gav upphov till. Vi håller i samband med Ingegerdsdagen och Franciskusdagen 4 oktober, under Skapelsetid och med den svenska pilgrimsrörelsen, en fredsandakt på temat levande vatten och att bringa liv, liksom att skapa fred med skapelsen, varandra och oss själva – hoppets pilgrimer – med betraktelser och sång, dans och poesi. Medverkande: Carola Nordbäck, docent i kyrkohistoria. Kajsa Franke, dansare, som bland annat koreograferat dansföreställningar om helgonen Ingegerd, Birgitta och Brigida, Camilla Bjelfvert, projektledare i Paxwalk, ingenjör och terapeut och Anders Claesson, kultur- och bibliotekschef på Sigtunastiftelsen. I samverkan med Sigtuna församling och Paxwalk

INGEGERD OLOFSDOTTER I SVERIGE OCH I UKRAINA HISTORISK STORYTELLING MÅNDAG 5 OKTOBER 19.00

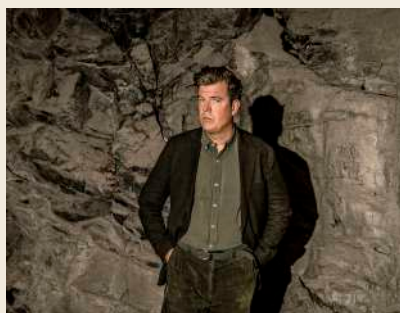
Omkring år 1020 gifter sig den 20-åriga prinsessan Ingegerd Olofsdotter med Jaroslav den vise från Kievriket i det som idag är dagens Ukraina. Idag är Ingegerd ett nationalhelgon både för den ryska och den ukrainska ortodoxa kyrkan. Enligt de isländska sagorna är Ingegerd obstinat och går emot sin far Olof Skötkonung och det straffar sig. Hon får då inte längre gifta sig med sin favorit, kungen av Norge, Olof Haraldsson. Ingegerd reser till Kievriket för giftermål med Jaroslav efter att ha döpts in i den kristna tron tillsammans med sin far, bidrar där till Kievrikets storhetstid och är anmoder till flera europeiska kungahus. Idag är hon, den heliga Anna av Novgorod, ett nationalhelgon och har blivit en viktig symbol för Ukrainas frihet. I Sverige och Sigtuna har hon aktualiserats som en av våra stora religiösa och kulturella kvinnliga personligheter i Europas tidiga medeltid. Hur använder vi

och berättar om vår historia i olika tider och på olika platser utifrån exemplet Ingegerd Olofsdotter? Medverkande: Ted Hesselbom, museichef på Sigtuna Museum & Art, författare och konstnär, Anna Lihammar, författare och doktor i historisk arkeologi, Tomas Rosén, slavist, Anna Nyqvist Thorsson, fil dr i arkeologi.

I samverkan med Sigtuna Guider

BOKBAR GUNNAR ARDELIUS

ONSDAG 7 OKT 19.00 I BIBLIOTEKET
Möt författaren Gunnar Ardelius i ett samtal om hans nya roman *En dag av törst*. André är ämnad för stora saker inom juridiken, men han är också dödligt förälskad i berusningen och skjuter sin akademiska karriär i sank innan den ens har börjat. Istället får han anställning som utredare på en grå myndighet för arbetsmarknadsfrågor, utan att ana att han samtidigt odlas som informatör för en hemlig organisation skapad av socialdemokratin för att spionera på vänsterelement. *En dag av törst* är en fikionaliserad skildring av den skandal som briserar 1973 under beteckningen IB-affären, men framför allt är det en berättelse om vännerna André, Kaj och Magdalena. De drömmer om ett bättre samhälle, men deras triangelndrama utvecklas snart till ett politiskt och personligt svek, i en tid där ingenting är vad det ser ut att vara. Gunnar Ardelius har varit ordförande i Sveriges Författarförbund 2012-2018 och är sedan 2022 generalsekreterare för Sveriges museer.

RETREAT RIKTNING 9 – 11 OKTOBER 2026

En tyst retreat för vila och återhämtning där den som vill också har möjlighet att genom enskilt skrivande gestalta sitt liv och bearbeta sina erfarenheter. Retreatledare: Kerstin

Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen och Lars Björklund, präst och självvårdare.

FÖRFATTARMÖTE ELIN CULLHED

MÅNDAG 12 OKT 13.00 – 14.00

Möt och samtala med Elin Cullhed, författare, lärare och medarbetare på Sigtunastiftelsens bibliotek. Elin Cullhed debuterade 2016 med en roman för unga vuxna, *Gudama*, som hyllades av kritiker och läsare. För sin roman *Eufori* tilldelades hon Augustpriset 2021 i den skönlitterära klassen. *Eufori* har sedan utkommit i 26 länder och nominerades 2022 till det italienska litteraturpriset Premio Strega Europeo och nominerades samma år till Prix Médicis Étranger i Frankrike. Även den kritikerrosade senaste romanen, *Eurydikes natt* (2025), har en kvinnlig huvudperson och berättelsen kretsar kring två personer i övre tonåren, Karin och Alfred, som går i samma gymnasieklass, men möts på allvar natten då Karin blir utsatt för ett sexuellt övergrepp av Alfreds närmaste vän. Chocken och förälskelsen tävlar om deras uppmärksamhet, de dras till och stöts bort från varandra. Samtidigt ska de snart gå ut i livet som egna individer. Hur ska deras kärlek kunna vara ny när världen är så gammal och ödet är starkare än kärleken själv?

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

EXISTENTIellt LITTERATURSAMTAL TISDAG 13 OKT 18.00 – 19.45

Biblioteket bjuder in till existentiellt, kontemplativ läsning och samtal i liten grupp – en form av mikrobokcirkel. Formen för träffarna är fritt inspirerad av så kallad shared reading, en metod för högläsning och gemensam reflektion. Var och en får tid och

FOTO: ELISABETH TOLL

KALENDARIUM

plats att reflektera och ställa frågor utifrån sina känslor, tankar och associationer. Alla är välkomna och texterna delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående. Poesi och skönlitteratur vävs samman med andlig litteratur, i ett försök att närma sig vår tids existentiella utmaningar från ett helhetsperspektiv.

FILM OCH SAMTAL FRANZ K. I REGI AV AGNIESZKA HOLLAND MED CECILIA HANSSON

ONSDAG 14 OKT 19.00
BIOGRAF GRÖNA LADAN

Franz K. av den hyllade polska regissören Agnieszka Holland, är ett poetiskt och fragmentariskt porträtt av Franz Kafka - där scener ur hans liv vävs samman med visioner, drömmar och motiv ur hans litteratur. Flerfaldigt Oscarsnominerade Agnieszka Holland har antagit utmaningen att berätta om Franz Kafkas liv, verk och vision. Hon skildrar en känslig och egensinnig författare som försöker hitta sin röst i en värld som ofta känns lika absurd som hans egna berättelser. Inleder gör författaren och kulturjournalisten Cecilia Hansson, som är författare till en rad kritikerrosade böcker. Hennes senaste böcker är *Hopplöst, men inte allvarligt – konst och politik i Centraleuropa* (2021) och romanerna *Au pair* (2019), *Snö och potatis* (2021) och *Kafkalungan* (2025). Hon har även gjort dokumentärserien *Kafkaskerna* tillsammans med Katarina Wikars för Sveriges Radio. Hon skriver regelbundet för Svenska Dagbladet.

ATT UNDERVISA OM ABRAHAM'S BARN

FREDAG 16 OKT – LÖRDAG 17 OKT

Kursen inspirerar till metodutveckling för skolans undervisning i det mångkulturella samhället. Vi presenterar Abrahams Barns pedagogik som tar sin utgångspunkt i våra gemensamma rötter. Vi fokuserar på undervisning om de mänskliga rättigheterna, en skriarverkstad utifrån Abrahams Barns metod Identifikation skapar Empati och hur man kan använda Abrahams Barns artefaktotek med religiösa föremål i klassrummet. Dessutom tar vi upp hur användandet av berättelser kan vara ett stöd för samtal om livsfrågor. Kursen behandlar också ämnes- och kursplanerna för religionskunskapen, deras centrala innehåll och kunskapskrav. Målgrupp: Pedagoger från grundskola och gymnasium, bibliotek och trossamfund, men är öppen för alla med intresse för hur vi kan skapa social hållbarhet i ett samhälle med ökad religiös och kulturell mångfald. Anmälan senast 24 september till elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se eller 08-592 589 98

KONSERT MAGNUS LINDGREN JAZZ BY FOUR

FREDAG 16 OKT 20.00

Magnus Lindgren är en Sveriges mest framstående musiker på tenorsaxofon, flöjt och klarinett, känd för sitt ständiga utforskande av nya musikaliska vägar. Magnus Lindgren är en kosmopolitisk artist och världsmedborgare utan geografiska gränser. Han har blivit nominerad för två amerikanska Grammy för albumet *Bird Lives* och har vunnit flera priser, inklusive en Grammis men nominerats flertalet gånger. Som musiker och kompositör bär Magnus en vision att kontinuerligt utforska de obegränsade möjligheterna. Oavsett om det är en liten jazzensemble, ett storband, kör, symfoniorkester, svenska folkmelodier eller brasilianska sambarytmer. Denna kväll har vi den stora glädjen att presentera Magnus Lindgren på Sigtunastiftelsen med sin kvartett Magnus Lindgren Jazz By Four: Magnus Lindgren: saxofon, tvåflöjt, klarinett och loopstation. Daniel Karlsson: piano, Josef Karebäck: bas Robert Ikiz: trummor

FÖRFATTARSAMTAL BIRGITTA OHLSSON

LÖRDAG 17 OKT 11.00

I Birgitta Ohlssons nya bok *Hon jag en gång var* (2026) utkämpas ett existentiellt tvåfrontskrig: mot cancer i den egna kroppen och mot demokratis sönderfall globalt. De senaste åren har hon bott i Washington DC och sett sitt älskade USA bli alltmer auktoritärt för var dag som går. Öppet, förtvivlat och ärligt skildrar hon kampen för att leva när allt faller sönder, både i livet och i världen. Boken inleds den 6 januari 2021 då Trumps supportrar stormar kongressen. Den intensiva arbetsperiod som följer gör att Birgitta missar sitt mammografibesök. När sommaren kommer upptäcker hon själv en stel svullnad i bröstet och armhålan. Cellgiftsbehandlingen mot den aggressiva cancerumören påbörjas omedelbart. Från en amerikansk sjukhussäng fortsätter hon sitt arbete med att stötta världens demokratier. I boken skildrar hon sina iakttagelser av hur det politiska samtalet gradvis förskjuts i en alltmer auktoritär riktning. Birgitta Ohlsson är tidigare liberal riksdagsledamot och Sveriges EU- och demokratiminister. De senaste åren har hon bott i Washington DC och arbetat med att främja den globala demokratin på National Democratic Institute. Den 18 mars 2026 meddelade Birgitta Ohlsson att hon ställer upp som riksdagskandidat för Centerpartiet. Hon har tidigare givit ut böckerna *Duktiga flickors revansch* (2017) och, tillsammans med Stina Wollter, *Lev som du vill: tio svenska kvinnor visar vägen* (2020).

KALENDARIUM

KONSTUTSTÄLLNING ARCH

KARL PATRIC NÄSMAN

LÖRDAG 17 OKTOBER 14.00

KONSTNÄRSSAMTAL 14.30

Karl Patric Näsman arbetar i gränslandet mellan måleri och skulptur och hämtar inspiration från arkitektur, dess material och enkla geometriska former. Hans process kretsar kring materialens möjligheter och bygger på repetitiva, standardiserade hantverksmetoder. Utställningens titel *Arch* syftar både på Sigtunastiftelsens arkitektur med dess karaktäristiska valv och på det arkitektoniska i konstnärens arbeten. Karl Patric Näsman intresserar sig för valvet som bärande struktur och som övergång mellan platser. I arkitekturen är valvet inte bara en form utan också en lösning, något som fördelar vikt, möjliggör öppningar och skapar rum. Valvet kan samtidigt ses som en metafor för det inre livets vidsträckta rum, så som poeten Tomas Tranströmer uttrycker det i sin berömda dikt *Romanska bågar*: "Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt. Du blir aldrig färdig, och det är som det skall." Karl Patric Näsman konst förblir i vardande och kan ständigt omformas. Valvet för också tankarna till kloster- och kyrkoarkitektur, rum utformade för att ge form och uttryck åt en värld bortom den synliga. Karl Patric Näsman är konstnär baserad i Stockholm. Han har en masterexamen i fri konst från Konstfack. Hans verk har ställts ut i Stockholm samt internationellt i Shanghai, Tokyo och Wien. År 2016 tilldelades han Fredrik Roos-stipendiet av en jury med representanter från Moderna Museet. Samarbete har länge varit en central del av Karl Patric Näsman's arbete, med flera egeninitierade projekt både i Sverige och internationellt.

FÖRFATTARSAMTAL

GUÐRÚN PERSSON

SÖNDAG 18 OKTOBER 14.00

Rysslandskännaren Gudrun Persson samtalar om dagens Ryssland, det säkerhetspolitiska läget och sin aktuella bok *Russian Military Thought - the Evolution of Strategy Since the Crimean War*. Gudrun Persson är docent vid institutionen för slaviska och baltiska språk vid Stockholms universitet. Hon doktorerade i statsvetenskap vid London School of Economics and Political Science, och är inriktad på rysk historia och politik, såväl som militär strategi. Du möter henne

i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

KULTURSAMTAL MED MUSIKERN OCH MULTIMEDIAARTISTEN LOVE ANTELL

MÅNDAG 19 OKT 15.00 – 17.00

Möt och samtala med Love Antell, musiker, multimedial artist och bildkonstnär. Han är kanske mest känd som musiker från bandet *Florence Valentin* och har även spelat med *Perssöns Pack* och solo. Hans låttexter innehåller ofta skarpa skildringar av Stockholm och han har som soloartist blivit hyllad som en av sin generations främsta politiska artister. Som illustratör har han bland annat gjort omslag till böcker av John Ajvide Lindqvist, Lena Andersson, Andres Lokko, Shoshana Zuboff, Göran Greider, Nawal El Sadawi, Lasse Berg m.fl. I den aktuella utställningen *Digital monuments* (2026) på *Espronceda – Institute of art and Culture* i Barcelona, utvecklar han en ny generation av digitala monument med XR-teknologi – Extended Reality, som blandar vår fysiska och virtuella värld.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

MYSTIK SALONG SMÅSYSTRAR OCH GRÅBRÖDER MED ALVA DAHL

ONSDAG 21 OKT 19.00 – 21.00

I BIBLIOTEKET. FRI ENTRÉ

Alva Dahl är författare, översättare, redaktör och medlem av Franciskus Tredje Orden. Hon är aktuell som författare till boken *Småsysstrar och gråbröder*, en poetisk berättelse om franciskanerna som i tillit till Guds försyn lämnade allt för att tjäna de fattigaste - och fann den sanna glädjen. I år firas 800-årsminnet av den helige Franciskus liv. *I samverkan med Mäster Eckhart-sällskapet*

SYMPOSIUM

ALMQVIST OCH ANDLIGHETEN

FREDAG 23 OKT 9.00 - 17.00

Carl Jonas Love Almqvist är ett av svensk litteraturs mest spännande och gåtfulla författarskap. Mycket har skrivits om hans vittspännande verk i många olika litterära och musikaliska genrer. I samma mån har inte Almqvists förhållande till andlighet, religion och mysticism i olika former undersökts. Medverkande: Anna-Karin Palm, författare, kulturskribent och ledamot i Svenska akademien, Jon Viklund, professor i retorik och docent i litteraturvetenskap vid Uppsala universitet, Petra Söderlund, forskare i litteraturvetenskap, Uppsala universitet, Susanna Åkerman, filosof och idéhistoriker samt bibliotekarie vid Swedenborgsbiblioteket, Stockholm, Anders Burman, docent i idéhistoria, Södertörns högskola, Simon Sorgenfrei, professor i religionsvetenskap, Södertörns högskola, Ola Larsson, författare, litteraturkritiker och samhällsdebattör. *I samverkan med Almqvistsällskapet*

MUSIKBAR

FRIDA HYVÖNEN

FREDAG 23 OKTOBER 20.00

Välkommen på en intim konsert med den kritikerrosade och flerfaldigt grammisbelönade artisten Frida Hyvönen – ensam med en flygel. Frida Hyvönen från Robertsfors i Västerbotten tillhör våra främsta singer-songwriters med stor litterär känsla. Som artist är hon lekfull, personlig och unik, ofta med det storslagna uttrycket nära till hands, vackert och fult, nära och sann. Hon har jämförts med både Turid, Edith Piaf, Carole King och Laura Nyro. Hon albumdebuterade 2005 med *Until Death Comes*. Två ytterligare engelskspråkiga album följde samt två specialutgåvor. 2016 bytte Frida till det svenska språket med albumet *Kvinnor och barn*, som vann två Grammis i kategorierna Årets textförfattare och Årets kompositör. 2021 släppte hon ett nytt album på engelska, *Dream of Independence*. Sedan dess har hon fortsatt breddat sitt eget artisteri som singer-songwriter med att komponera musik till pjäser och dansföreställningar och tonsatt poesi av Sonja Åkesson. Våren 2024 gjorde hon den hyllade föreställningen *Make me an instrument* på Orienteatern. Våren 2027 är Frida Hyvönen aktuell med en ny platta och vi får bland annat höra material från den ikväll.

KALENDARIUM

NOVEMBER 2026

BOKBAR MED ELIN GRELSSON ONSDAG 4 NOV 19.00

Möt författaren Elin Grelsson i ett samtal om hennes nya roman *Vi behöver inte vara rädda* som är en dokumentärroman om Lotte och Stefan Zweig som utspelar sig i England 1939. Den judiska flykten Lotte Altmann har precis gift sig med den världsberömda författaren Stefan Zweig. Efter att i flera år ha varit hans sekreterare och älskarinna ska hon äntligen starta sitt liv tillsammans med honom. Men samtidigt drar mörkret in över Europa. Kriget bryter ut, förföljelsen av judar kommer allt närmare och den kosmopolitiska drömmen om en fri värld blir alltmer avlägsen. Romanen följer Lotte genom de första krigsåren, från Storbritannien till USA och vidare till Brasilien, där paret gemensamma resa får sitt tragiska slut. En roman om exil och om att leva i en tid av kaos, men också om kärlek och vilka vi blir inför varandra när allt håller på att gå förlorat. Elin Grelsson är författare, kulturskribent i bl.a. Aftonbladet och ETC, bloggare och radiopratare. Hon nominerades 2001 till Lilla Augustpriset för essän *En demokrati till salu* och gav 2007 ut bloggboken *Always keepin' it real*, en samling av hennes blogginlägg från åren 2006–2007. Hon är även författare till de kritikerrosade böckerna *Inget ska växa över mig* (2023), *Hundarna på huvudgatan* (2016) och debuten *Du hasar av trygghet* (2011). Hon är även biträdande rektor på Konst & Kulturakademien.

FRAMTIDEN PÅ DUKEN – KORTFILMSKVÄLL MED SIGTUNA FOLKHÖGSKOLA MÅNDAG 9 NOVEMBER 19.00 BIOGRAF GRÖNA LADAN

Välkommen till en kväll med kortfilm skapad av deltagare från Sigtuna folkhögskolas film- och skådespelarutbildningar. I filmerna möter vi berättelser om miljöångest, ensamhet, trauman, kärlek, identitet, konspirationsteorier och drömmar om en framtid som ibland känns osäker. Det är berättelser om vår tid, sedda inifrån av den generation som oftast beskrivs av andra, men mer sällan får berätta själv. Flera av kvällens filmer har redan belönats och uppmärksammats på filmfestivaler i Sverige och internationellt. Efter visningen finns möjlighet att stanna kvar och träffa några av filmskaparna och skådespelarna bakom filmerna.

I samverkan med Sigtuna folkhögskolas film- och skådespelarutbildning och Biograf Gröna Ladan.

EXISTENTIellt LITTERATURSAMTAL TISDAG 10 NOV 18.00 – 19.45

Biblioteket bjuder in till existentiell, kontemplativ läsning och samtal i liten grupp – en form av mikrobokcirkel. Formen för träffarna är fritt inspirerad av så kallad shared reading, en metod för högläsning och gemensam reflektion. Var och en får tid och plats att reflektera och ställa frågor utifrån sina känslor, tankar och associationer. Alla är välkomna och texterna delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående. Under hösten rör vi oss i gränslandet mellan existens, litteratur och andlighet, mot bakgrund av samtidens växande kriser, både med teman och

författare relaterade till Sigtunastiftelsen. Vad innebär det att vara människa idag och vilken är vår roll? I en värld där allt tycks gå fortare och fortare saktar vi ned och söker djupare svar inom oss själva, med utgångspunkt i litteraturen. Under meditativa former läser vi utdrag ur texter på aktuella teman inom området. Poesi och skönlitteratur vävs samman med andlig litteratur, i ett försök att närma sig vår tids existentiella utmaningar från ett helhetsperspektiv.

LITTERÄR SALONG SIMONE WEIL EN TÄNKARE FÖR VÅR TID ONSDAG 11 NOV 19.00

Välkommen till en litterär salong om Simone Weil, med föredrag, uppläsningar och samtal – om "vår tids största själ", som Albert Camus beskrev henne. Simone Weil (1909–1943) var fransk filosof och mystiker av judisk börd. Hennes främsta intresseområden var metafysik, litteratur, etik och politik. Även om hon var uppväxt i ett agnostiskt hem, så skriver hon i sin andliga självbiografi att hon alltid betraktat världen utifrån en kristen blick och kom att se sig som en kristen mystiker, men utanför kyrkan och med stort intresse för andra religiösa traditioner. Hon hämtade sin inspiration från verk av Homeros, Platon, Nya Testamentet, Karl Marx samt Émile Chartier och sägs ha influerat tänkare som Albert Camus, Czesław Miłosz och påve Paulus VI. Medverkande: Marie Silkeberg, poet, översättare och professor emeritus i litterär gestaltning vid Göteborgs universitet. Hennes kommande bok om sorg, sorgeritualer och dialoger mellan kvinnor utgår bl.a. från Simone Weils tankar om krig och rättvisa och författaren önskar få dem att tala in i vår tid. Christine Zyka, fil. dr, lärare och lektor i filosofi och vicerektor vid Newmaninstitutet i Uppsala. Zyka är redaktör för antologin *En stor själ för vår tid* (2024) och bidrar där med texten Simone Weils lovtal till glädjen.

KALENDARIUM

MUSIKBAR

ALF CARLSSON KVARTETT

FREDAG 13 NOV 20.00

Alf Carlsson är en internationellt uppmärksam jazzgitarrist, vars solodebut *Lights* (2023), har fått mycket uppmärksamhet i svenska och internationella medier. Till Sigtunastiftelsen kommer Alf med sin svenska kvartett, starkt inspirerat av modern jazz och svensk folkmusik i en unik kombination. Alf Carlsson – gitarr, Samuel Löfdahl – bas, Anton Dromberg – piano, Hannes Sigfridsson – trummor.

ARKIVENS DAG

MÄNNISKAN OCH TEKNIKEN SYMPOSIUM

ALF AHLBERG, HUMANIST OCH FOLKBILDARE

LÖRDAG 14 NOV KL 13.00 – 17.00

Alf Ahlberg (1892–1979) var fil. dr, rektor för Brunnsviks folkhögskola (1931–1959), folkbildare, flitig skribent och trägen översättare. Han blev tidigt känd som en stark förespråkare för det antikt-kristna humanistiska arvet som ett värn mot samtidens fascistiska, kommunistiska och nazistiska propaganda. För Ahlberg var människovärdet avgörande. Han hade en stillsam tro på människors förnuft och på möjligheterna att vädja till dem med saksak. Genom sitt bildningsarbete och sin opinionsbildning påverkade han flera generationer folkrörelsemänniskor till en mer nyanserad hållning i samhällsdebatten. Han ex libris, som ritades av Einar Forseth, skildrar honom som en modern S:t Göran dragande till storms mot oförnuftets drake

endast med hjälp av en stiftpenna och ett bläckhorn. Det ger en sammanfattande bild av hans tro på förnuftets och sakargumentens förmåga att besegra dumheten och ondskan.

Välkommen på ett symposium om Alf Ahlberg på Arkivens dag, som i år har temat Människan och tekniken. Medverkande: Svante Nordin och Otto Nordin.

KULTURSAMTAL MED KONSTNÄREN KARIN MAMMA ANDERSSON.

MÅNDAG 16 NOV 15.00 – 17.00

Möt och samtala med målarkonstnären Karin Mamma Andersson, en av Sveriges internationellt mest namnkunniga konstnärer. Hon har i sin konst intresserat sig för expressionistiskt landskapsmåleri och skildrar figurer i vardagsinteriörer eller i landskap, med förkärlek till det norrländska landskapet. Hennes målningar är uppbyggda runt händelser eller situationer som vävs samman till historier och är ofta gjorda i serier. Hon gestaltar och återbrukar tiden i drömlika och mångtydiga skapelser som väcker känslor, nyfikenhet och förundran. Anderssons konst kan också tolkas som ett kontemplativt måleri, men själv ser hon sig som en konstnär som undersöker problematiken kring färg och form. Karin Mamma Andersson (1962-) kommer från Luleå och är bosatt och verksam i Stockholm. Hon utbildade sig på Konsthögskolan i Stockholm åren 1986 – 1993 och hennes konstverk har sedan visats på ett stort antal gallerier och museer runt om i världen. På senare tid har hon gjort böckerna *Samtalen*, tillsammans med författaren Cilla Naumann, och *Sleepless*, med text av författaren Karl Ove Knausgård. Karin Mamma Andersson är ledamot av Konstakademien sedan 2002 och blev filosofie hedersdoktor vid Luleå tekniska universitet 2010.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

MYSTIK SALONG

KABBALAN OCH DEN JUDISKA

MYSTIKEN MED SEBASTIAN SELVÉN

ONSDAG 18 NOV 18.00 – 20.00

Judisk mystik har rötter i Bibeln, rabbinisk litteratur och en intensiv relation till det hebreiska språket. Kabbalan, som betyder "att mottaga", är språket för Guds hemlighetsfulla närvaro i skapelsen. Sebastian Selvén, judisk teolog och kulturhistoriker, ger oss inblick i läran om "Livets träd" med visdomens, kärlekens och rättvisans utflöden i världen, från tidig medeltid till 2000-tal. Sebastian Selvén har en doktorsexamen på Divinity, en världsledande institution för studier av teologi, religion och religionsfilosofi, vid Cambridgeuniversitetet och arbetar nu som antikvarie vid Dalarnas Museum och lektor i religionsvetenskap vid Högskolan Dalarna. Han har bl.a. skrivit *Liturgy and Biblical Interpretation: The Sanctus and the Qedushah* (2021) och medverkat i antologierna *Leksands kyrka – Historia, miljöer, inventarier och Karlfeldt och tron* (2024).

I samverkan med Mäster Eckhart-sällskapet

RETREAT ANDETAG

20–22 NOVEMBER

En tyst retreat för vila, meditation och återhämtning. Retreatledare: Lars Björklund, präst och självavårdare och Brita Bolin, leg. fysioterapeut.

FILM OCH SAMTAL OREND A MED LISBETH GUSTAFSSON OCH HELLE KLEIN

TISDAG 24 NOV 19.00

BIOGRAF GRÖNA LADAN

Orenda av den internationellt hyllade finska regissören Pirjo Honkasalo har hyllats som "årets vackraste film" och "ett drömspel i Tarkovskijs anda". På en avlägsen skärgårdsö anländer sopranen Nora för att uppsöka Natalia, en äldre kvinnlig präst som har distanserat sig från kyrkan för att hänga sig åt en annan religiös inriktning där begreppet *Orenda* är centralt. Noras nyligen avlidne mans sista önskan var att Natalia, som han bodde hos som liten, ska hålla i hans begravning. De två kvinnornas öden flätas samman i ett vackert, emotionellt drama som utforskar teman som tro, sorg, skuld och nåd. För regi står en av Finlands mest hyllade och prisbelönade regissörer Pirjo

KALENDARIUM

Honkasalo (*Betongnatt*) med nyligen Golden Globe-nominerade Alma Pöysti (*Höstlöv som faller*) i huvudrollen. Inleder gör Lisbeth Gustafsson, journalist och författare och hedersdoktor vid Uppsala universitet. Efteråt förs ett samtal mellan Mäster Eckhartsällskapets Lisbeth Gustafsson och Helle Klein, direktor på Sigtunastiftelsen.

**ADVENTSKONSERT
JAZZTRUMPETAREN PETER ASPLUND
OCH SIGTUNA SÅNGENSEMBLE
SÖNDAG 29 NOV 16.00**

Välkomna till traditionsenlig adventskonsert med Sigtuna Sångensemble under ledning av Greger Fellin. Årets gästartist är den internationellt hyllade Peter Asplund, en av Sveriges främsta trumpetare - "*A fantastic musician who always plays straight from the heart*". Han har gjort åtta cd i eget namn, nominerats till Grammis och fått Jazzsveriges främsta utmärkelse Gyllene Skivan för både *Lochiel's warning* och *Asplund meets Bernstein*. Han har också varit en central medlem av Sveriges främsta storband under en lång rad år, *Tolvan Big Band* och *Stockholm Jazz Orchestra*, och tillsammans med saxofonisten Magnus Lindgren leder han också *Blue House Jazz Orchestra*, Stockholms konserthus egna storband. Idag är jazzartisten Peter Asplund främst solist med trior, storband, sinfoniettor, blåsorkestrar och körer. 2007 gjorde Peter Asplund debut som jazzsångare i swingens fotspår av Frank Sinatra och Mel Tormé. Genom åren har Peter Asplund hunnit med att spela med de flesta stora svenska musiknamnen och en imponerande skara i den internationella eliten.

**ABRAHAMS BARNS JULKRUBBA
30 NOV-18 DEC**

Abrahams Barns Julkrubba är unik; den berättar om Jesu födelse enligt de texter som finns att läsa både Bibeln och Koranen. Julkrubban visas för barn och vuxna i syfte att erbjuda ett tankeväckande och gränsöverskridande möte. Förbokas via mejl till elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se

DECEMBER 2026

**KONSERT
TOMAS ANDERSSON WIJ
FREDAG 4 DEC 20.00**

I över 30 år har Tomas Andersson Wij, sångare, låtskrivare, journalist, skrivit musik och turnerat genom Sverige, senast i den uppmärksammade långturnén *Kyrkorna*. Sedan debutalbumet *Ebeneser*, döpt efter hans barndoms kyrka, har brottningen med barndomsguden, motståndet mot de tvärsäkra svaren och det existentiella frågorna följt honom genom karriären. Tomas har medverkat i TV4:s *Så mycket bättre*, gjort det uppskattade SVT-programmet *Tomas Andersson Wij spelar med* och på senare år drivit podcasten *Hundären*, där han intervjuar artister om deras tuffaste perioder i karriären. Andreaz Hedén, pianist och kompositör, och sedan tidig ålder formad av jazzpianister som Bill Evans, Keith Jarrett, Bobo Stenson. Han har ständigt utforskat nya musikaliska horisonter, inklusive improvisation, modern klassisk musik, kyrkomusik, ambient och indiepop. Han har varit involverad som musiker och arrangör i

ett flertal konstellationer och inspelningar med artister från olika traditioner och har spelat med Tomas Andersson Wij under den stora turnén *Kyrkorna*.

**FÖRFATTARSAMTAL
TOMAS BANNERHED
LÖRDAG 5 DEC 11.00**

I sin tredje roman *Den oduglige* återvänder Tomas Bannerhed till barndomens Småland och tecknar ett gripande porträtt av ensamhet och samhörighet, av längtan efter kärlek, ömhet och att bli sedd för den man är. Romanens huvudkaraktär är sågverksarbetaren Einar i Ängen, eller Tos-Einar som han kallas i byn, är en bortkommen enstöring som aldrig flyttat hemifrån. Han är lätt att göra sig lustig över. Han har svårt med ögonkontakt, vill inte vara till besvär och går helst för sig själv. Men så plötsligt en dag ändras allt och Einar fattar ett avgörande beslut. Folk i bygden blir snart alltmer engagerade i att försöka förstå vad som har hänt. Han som gjort så föga intryck blir snart den som alla pratar om. "Det är en storartad bok." *Den oduglige* är en syskonbok till debuten *Korparna* som såldes i över 100 000 exemplar och som har filmatiserats och tilldelats både Augustpriset och Borås

FOTO: JOSEFIN JANSSON

KALENDARIUM

Tidnings debutantpris. Möt honom i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktör Helle Klein.

KONSTUTSTÄLLNING ETT KOMMATECKEN I LIVETS MENING ANN FRÖSSÉN

5 DECEMBER – 12 FEBRUARI
VERNISAGE 5 DEC 14.00 – 16.00
MED KONSTNÄRSSAMTAL 14.30

I nästan fyrtio år har konstnären Ann Frössén skildrat hav och vatten. Dess vågor, rörelser och alla de olika färgskiftningar havet kan fänga och spegla fyller målarduk efter målarduk. Verken är ofta i monumentalt format, som ett eko av den känsla havet

kan väcka hos oss människor. Utställningen svävar i ett spänningsfält mellan de två verken *Danger* och *Return*, mellan mörker och ljus. När verken relateras till Sigtunastiftelsens Kapell väcks även tanken på de kristna berättelserna om havet. I Bibeln är havet ofta tvetydigt – både en plats för otyglade kaoskrafter och för underverk. Mitt i den livshotande stormen griper Gud in och räddar människan. I situationer som skakar oss och som vi kan ha svårt att förstå förblir Gud ändå mystiskt närvarande. Ann Frössén är verksam i Stockholm och Paris. Hon arbetar med måleri i storformat, offentlig konstnärlig gestaltning, skulptur, teckning, grafik, film och fotografi. Förra året deltog hon i utställningen *Romantiken – ett sätt att se* på Nationalmuseum. Hennes verk har tidigare visats i flera kyrkor och på sjöfartsmuseer i Europa.

ÖPPEN VISNING AV ABRAHAMS BARNS JULKRUBBA I SIGTUNASTIFTELSENS BIBLIOTEK SÖNDAG 6 DECEMBER 15.00

Abrahams Barns Julkrubba är unik; den berättar om Jesu födelse enligt de texter som finns att läsa i både Bibeln och Koranen. Julkrubban visas för barn och vuxna, i syfte att erbjuda ett tankeväckande och gränsöverskridande möte. Fri entré och ingen föranmälan. Visning av Elisabet Mattizson Armgard.

Om du har frågor om våra kulturevenemang eller vår programbokning vänligen kontakta program@sigtunastiftelsen.se

MER INFORMATION & ANMÄLAN
www.sigtunastiftelsen.se

Vill du få Magasinet hem till din brevlåda? Gå med i Sigtunastiftelsens vänner!

Som vän till Sigtunastiftelsen får du många förmånliga erbjudanden under året. Avgiften per kalenderår är 250 kr. Kontakta vanner@sigtunastiftelsen.se för medlemskap.

• Vänkvällar

Två gånger om året bjuds du in till Sigtunastiftelsens vänkvällar. Vi bjuder på något gott att äta med tilltugg och berättar om vad som är på gång.

• Vänrabatt i restaurangen

20 % rabatt på frukostbuffé, lunchbuffet och kvällens à la carte. Gäller endast mat. Gäller ej högtidsmenyer eller speciella event.

• Vänrabatt på hotellet

10 % rabatt på hotellpaket. Gäller för en person i enkelrum eller 2 personer i dubbelrum.

• Vänrabatt i butiken

10 % rabatt i Sigtunastiftelsens hotellshop.

• Förtur och rabatt på utvalda kulturevenemang

• Prenumeration på Sigtunastiftelsen Magasin

Magasinet skickas hem till din brevlåda två gånger per år.

• Nyhetsbrev med information och erbjudanden

Förmåner och rabatter gäller exklusivt för kortinnehavare. Vänligen visa kortet i samband med köp.

JUL på SIGTUNASTIFTELSEN

Adventsfirande, söndag 29 november
Julbord och konsert med Peter Asplund
och Sigtuna Sångensemble.

Julbord, 28 november – 19 december
Klassiskt julbord med julens alla läckerheter.
Inleds med rykande glögg i Rosengården
och avslutas med generös dessertbuffé.

Weekend med julmarknad
Samla familj och vänner för en härlig
helg i Sigtuna. Njut av Sigtunastiftelsens
klassiska julbord, stanna kvar över natt
och ladda med en härlig frukost inför
söndagens traditionella julmarknad i
Sigtuna stad. 28 – 29 november,
5 – 6 december, 12 – 13 december,
19 – 20 december.

Konferens med julbord
Konferera under dagen och avsluta med
klassiskt julbord. Självklart finns det
möjlighet att stanna kvar över natten

**Trettonhelgsfest med
middag & dans till
Carl Bagges åttamannaorkester,
tisdag 6 januari**
Middag och dans till klassisk svensk
orkestermusik från 1950-talet i
Sigtunastiftelsens stora sal.
The Nalen Legacy Octet under ledning
av Carl Bagge står för musiken.

Bokning & information:
www.sigtunastiftelsen.se

SIGTUNASTIFTELSEN

Hotell och konferens i historisk miljö

KONFERENS

20 KONFERENSLOKALER
MAX BIOSITTNING 180

HOTELL

62 GÄSTRUM
96 BÄDDAR

www.sigtunastiftelsen.se

